

საქართველოს ბავშვი

№ 6 1969 წ.

გვირი ღელა სოსილისჭური შრომის გვირი გარგალითა ჩიქვანითა

ლენინი და საქართველო

ვ. ი. ლენინი

შახტარ დ. ბისტის გრაფიკა.

ვიკჰორია სირაძე.

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე

საბჭოთა ხალხი, მთელი პარკატესული კაცობრიობა არახლო ენთუზიაზმითა და უმაკალოთი წარმატებებით ემზადებიან პრალეტარული რევოლუციის დიდი ბელადის, კომუნისტური პარტიისა და საბჭოთა სახელმწიფოს დამაარსებლის, მსოფლიოს მშრომელთა მასწავლებლისა და მეგობრის ვლადიმერ ილიას ძე ლენინის დახადების 100 წლისთავისათვის.

ღრმა სიყვარულითა და პატივისცემით წარმოთქვამენ ვ. ი. ლენინის სახელს ყველა კონტინენტზე. არავის არ მიუძღვის იმდენი დეაწლი ხალხთა მასების ბედნიერების შექმნისათვის, რამდენიც ვლადიმერ ილიას ძე ლენინს.

საბჭოთა ხალხი ლენინის სახელს უკავშირებს მთელ თავის მსოფლიო ისტორიულ მონაპოვრებს, ყველაფერს, რაც კი ამაღლებს და ადიდებს ჩვენს სოციალისტურ საშობლოს.

ჩვენი ქვეყნის ხალხი, ახალგაზრდობა, ბავშვები უანგარო სიყვარულით ატარებენ თავინა გულში დიდი ლენინის სახელს. ახალგაზრდობის აღზრდისათვის შეუღარებელი მაგალითია ვ. ი. ლენინის ცხოვრება და მოღვაწეობა. ჭეშმარიტად ფსადაუღებელია ბავშვთა აღზრდა ვ. ი. ლენინის ცხოვრებისა და ზრძლის მაგალითზე, მათში სხეტკი წნოზობრივი თვისებების, ლენინობის იდენიზე დაფუნებული ღრმა კომუნისტური რწმენის განვითარება.

ვლადიმერ ილიას ძე ლენინი დაუცხრომლად ზრუნავდა ბავშვების სწორი აღზრდისათვის, მათი ბედნიერებისათვის, ის განსაკუთრებულ მზრუნველობას იჩენდა ხელშეყოფ მშობელთა ბავშვებისა და ობოლების აღზრდისათვის, მათი კეთებისა და ჩაცმა-დახურვისათვის. იღწვოდა ბავშვებზე საზოგადოებრივი მზრუნველობის ორგანიზაციისათვის.

ვ. ი. ლენინი განსაკუთრებულ ყურადღებებს უთმობდა ბავშვთა

საყოფელთაო სწავლების საქმეს. იგი მოითხოვდა, რომ საბჭოთა სკოლებში ბავშვებისათვის ესწავლებინათ ყველაზე საკირო და არსებითი, სრულად მიწოდებისათვის შეცხიერებათა საფუძვლები, გამოემუშავებინათ გონებრივი და ფიზიკური შრომის ჩვევები.

ვ. ი. ლენინი მუთითებდა, საკიროა დიდი მუშაობა იმისათვის, რომ ცოდნა და შეცხიერება აღარ შეადგენდეს პრივილეგიებულთა საქმეს, იმ ძალას, რომელიც განამტკიცებს მდიდართა და ექსპლოატატორთა პოზიციას, არამედ სწავლება უნდა გადაიქცეს მშრომელთა და ექსპლოატრებულთა განთავისუფლების იარაღად.

ყველა მითითება და მოწოდება, რომელსაც ვ. ი. ლენინი ბავშვთა აღზრდის საქმეში აუწებდა, ლენინურად განხორციელდა ჩვენს ქვეყანაში. ცოდნა და შეცხიერება ერთნაირად ხელმისაწვდომი გახდა ჩვენს დიდ საშობლოში მცხოვრები ყველა ერგვნებისათვის.

საბჭოთა კავშირში და სხვა სოციალისტურ ქვეყნებში ყველაფერი კეთდება ნორჩი თაობის კეთილდღობისათვის, მისი ბედნიერებისათვის. ბავშვთა განწრთობის და ცვისისათვის, განათლებისა და აღზრდისათვის საბჭოთა მთავრობა ხარჯებს უმარჯ თანხას. ლენინური მოღწევა — ყოველივე საუკეთესო ბავშვებს — ყოველდღიურად ზორც ისხამს განწრთობის და ცვისის კერების, საბავშვო ბაღებისა და ბავა-ბაღების, პიონერთა ბანაკებისა და სხვა საბავშვო დაწესებულებების სახით.

ჩვენს ქვეყანაში მოზარდი თაობის აღზრდა დიდი სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის საქმეა. ჩვენი ბავშვები გარემოსილი არიან საყოფელთაო სიყვარულითა და მზრუნველობით. ამის მკაფიო მაგალითია საბავშვო ბავა-ბაღების ფართო ქსელი, სადაც ცხრა მილიონამდე ბავშვი იზრდება. ისინი უზრუნველყოფილი არიან კვებით, სა-

შედიცინო მომსახურებით, ფიზიკური აღზრდით, გამაქანსადებელი კერებით.

საბჭოთა კავშირში შექმნილი ბავშვთა უცვლელბრძივი განვითარების, მათი ნიჭის გამოვლინების ყველა პირობა. კერძოდ, საბჭოთა განათლების სისტემის მიზანია აღზარდოს ახალი საზოგადოების ადამიანი, დღედად განაწილებული, შრომისმოყვარე, მუშაუნარი ადამიანი, რომელიც უცვლელად გააკეთებს ბედნიერი მოქალაქის, კომუნისტის გამარჯვებისათვის. საბჭოთა კავშირში ბავშვების განვითარებაშია სკოლები, პიონერთა სახლები და სახანძლები, ნორჩ ნატურალისტთა და ნორჩ ტექნიკოსთა სადგურები, სანატორიუმები, სტადიონები და სასპორტო მოედნები, პარკები და რეინჯუზები, გამაქანსადებელი და სექციონალური-ტურისტული ბაზები.

ჭარ კიდევ 50 წლის წინათ ვლადიმერ ილიას ძე ლენინის მიერ ხელმოწერილი დეკრეტით შეიქმნა პირველი საბჭოთა სკოლები შრომელთა ბავშვების განმარტობის განყოფილება. ამჟამად სსრ კავშირში 1.100 საბავშვო ტიპის სანატორიუმია, შექმნილია 11.000-ზე მეტი პიონერთა ბანაკი. ბავშვთა განმარტობის სერეში რეგულარულად ზაფხულში ატარებს 16 მილიონზე მეტ ბავშვს. ჩვენი ქვეყნის ბავშვების განვითარებაშია 4.000 პიონერთა სახანძები და სახლი, ნორჩ ტექნიკოსთა 400-ზე მეტი სადგური, ნორჩ ნატურალისტთა 800 სადგური, 200 სასექტორული-ტურისტული სადგური, ბავშვებს ემსახურება ათასობით საბავშვო თეატრი, გამოდის 25 საბავშვო გაზეთი, აგებულია 88 ბავშვთა რეინჯუს. ჩვენს ქვეყანაში 214 ათასზე მეტი ზოგადგანმანათლებლო სკოლა, სადაც 50 მილიონამდე ბავშვი უსწავლობს სწავლის. მას სწავლა-აღზრდას ემსახურება 25 მილიონზე მეტი სახალხო მასწავლებელი, განამარტოებული სკოლებსა და ჭაფუბებში შეტანილინებს 5 მილიონზე მეტი მოსწავლე. ჩვენი ქვეყნის 5 ათასზე მეტი საბავშვო ბიბლიოთეკაში 120 მილიონი წიგნია.

ბევრი რამ გაკეთდა ბავშვებისათვის ჩვენს რესპუბლიკაში. საბჭოთა ბედისუფლების დაუყარებლად საქართველოში არც ერთი საბავშვო ბავა არ იყო, ახლა კი 584 ბავაა. 1914 წელს ჩვენში იყო მხოლოდ ერთი საბავშვო ბავა, ახლა კი 1.080-მდე საბავშვო ბავაა. ბავშვთა განმარტობის ემსახურება 26 ბავშვთა სანატორიუმები, რამდენიმე ათეული ბავშვთა საავადმყოფო და პედაგოგიული დაწესებულება.

ამჟამად ჩვენს რესპუბლიკაში ყველა საბავშვო 4.620 ზოგადგანმანათლებლო სკოლაში სწავლობს 872 ათასი მოსწავლე. ახალგაზრდობის აღზრდის საქმეს ემსახურება 70 ათასამდე მასწავლებელი.

ნორჩი თაობა კაცობრიობის გაზაფხულია, ხალხის სიამაყე, სიხარული და იმედია, მას გეგმურების უცვლელადი კარგი და ძვირფასი, რასაც ადამიანის გონება და მარჯვენი ბჭენის.

„შვილების აღზრდა, — ამბობდა გამოჩენილი საბჭოთა პედაგოგი ა. ს. მაკარიუნი. — იმის ცხოვრების ყველაზე მნიშვნელოვანე და რაგია. ჩვენი შვილები, ჩვენი ქვეყნის მომავალი მოქალაქენი და მსოფლიოს მოქალაქენი არიან. ისინი იტარების შემოქმედები იქნებიან. ჩვენი შვილები მომავალი დიდები და მამები არიან. ისინი აღზრდიან თავიანთი შვილებს. ჩვენი შვილები უნდა გაიზარდონ კარგი მოქალაქეებად, კარგი დიდებები და მამები. მაგრამ ეს ყველაფერი როდია! — ჩვენი შვილები ჩვენი მოხუცებულბაა. სწორი აღზრდა ეს არის ჩვენი ბედნიერი მოხუცებულბა. ცუდი აღზრდა — ჩვენი მომავალი მწუხარება, ჩვენი ცრემლები, ჩვენი დანაშაულობა სხვა ადამიანების წინაშე“.

კომუნისტური პარტია და საბჭოთა მთავრობა უწყველად განაგრძობენ იმისათვის, რომ აღზარდონ ჩანსალი, განათლებული, შრომისმოყვარე, ახალი საზოგადოების მშენებელი თაობა, აღზარდონ ჩვენი ქვეყნის ბავშვები საშრობლის უაღვარესი სამსახურის, ხალხთა ურდევით მუშობრობისა და პროლეტარული ინტერნაციონალიზმის სულიკეთებით.

ნორჩი თაობა, საბჭოთა ახალგაზრდობა პირნათლად ასრულებს დიდი ბედლაშისაში მიცემულ ფიცს — „ისწავლის ლენინისებურად ცხოვრება, მუშაობა და პრმოცია, განაპირიკიდოს ლენინის ანდრძი“, — და მტკიცედ მოიყვება ლენინის მიერ დასახული გზას, გზას ბედნიერებისაკენ, კომუნისტისაკენ.

საბჭოთა საქართველო

ამის წინათ, რედაქციაში, რედაქციონარში სხდომის მიმდინარეობისას, მეტად საინტერესო საუბარი წამოიჭრა. ჩვენ შევხვით თუ-მას, რაც აღიკვეთს ახლა ქართველებს, ვინც მამულის სიყვარული უძგერებს გულს, ვინც მის მშენებრივ, ძლიერ მომავალზე ზრუნავს. არ დავიწყებ, და გავცემწული თვალები, სადაც მხოლოდ ერთი შვილები ამისდით შუბ და მთავრე. თუნდაც ირბე, თუნდაც... სამზე. აქ კი, ვმზის მეთიხებვლა არ მივიჩნობს — სამი შვილი სოფლად საქმარისათ, თუნდაც, ვერც გავამტყუნებ: დედა-ქალაქის მტკობრებითაჟის, უმეტეს შემთხვევაში, სამი შვილი იმეზიათ; მეტად ხომ ლაპარაკი ზედმეტია. დიახ, რატომღაც დამაკვლდა ასეთი აზრი თბილისელებში — თითქმის მრავალწლიანობა მხოლოდ სოფლის მეურნეობისათვის არის საავადლებელი. საწმუხაროდ, ასეთი ყალბი სავარაზდევანი მართლაც რომ არსებობს. ვერა, ჩემო ბატონო, თბილისელი ქალი ასეთ რისკზე ვერა! — მას ურჩევენია ერთი ან ორი შვილი, მაგრამ, სამაგიეროდ, მათ აუყვებ-მზრია! განაღლებს მისცული იმთავითვე. იზრუნებს, რაია ასწავლის მუსიკა, უცხო ენები, ცეკვა, ჩაიკოვი, დახურბოს, და თავადე-მოს გამორჩეულად, საგანგებოდ. თავადე მეტი დრო დარჩეს სამსახურისათვის, საზო-ზადებისათვის, ოჯახისათვის, საკუთარი თანისათვის. სოფლად კი, სოფლად სულ სხვა ამბავია: იქ პარტია, იქ წყარია, იქ ტყეა და ველი. და ბავშვებიც იოლად გაიზრდებიან, ბუნების წილობი — იგივეა ერთი. ასეა ეთიომწ აე არისო! — იფიგენიებს სოფლად. აქაც ზწირად ჰქირსო, ძნელდება და მარცხ მეტრის აც ვაზარებო, ჰერს ვამაღლებო. წელს „ლიტერატურული საქართველოს“ ერთ-ერთ ნომერში, 17 შვილის მამას ასეთი ფრაზა წასცადა: ჩემს შვილებს იმეზიათ მეტი მოკლადი, მტრფასი ტყბიბიბიბი. მაგრამ აუცილებლის აქეთ ლობია, უკული, მკვიდე. აკეთია ჩითის ბულეზები, მაგრამ არიან განმრთლები და საღები. და ჩვენს ახალ და-ევმატებო, რომ ისინი ღირსეული მამულ-შვილები გაიზრდებიან, ეციონებოთ მოყვასის დასი, ვეგვარებოთ ერთმანეთი, ექნებოთ კოლექტივებისა და ღიბაგზანბა და ადამიანი-ნერი გამტარბაბა. გქ, ჩემო თბილისელი მანდლოსანო, თქვენ აუცილებლად მიად-წეით თქვენი მიზანს — თქვენს ერთას ეციონებნა რამდენიმე უცხო ენა, მაგრამ, როცა დასწერებნა, ქართველი სიტყვით ივავიკებნა. თბილისე ერთგვარები შვილს ეცმევა მოიის უანასწელო თარგებით შეყვრილი კოსტუმბი, მაგრამ არ ეციონებნა, რა დაუქდა ოჯახის ტანასცემლობი. იგი იოლად აიბუნს საქართველ აორდენბა, მაგრამ მუსიკა ვერ შეარჩევს მის ეციონებრ ბუნებას. მას არ ეყო-ლება დები და მშები, ვერ დაეყრდნობა გპირეების ეამს მათ მრავალ ხელს და სიხარებვის ეამს ვერ პოუვებს გამოზარებულს, მამულის დაძაბილზე მხოლოდ ერთი წამოღ-გება და ერთი კაცი ეი ღიბნოშიც ცოცდავო, ურჯევამს ჩვენს ხალხს. ვის დაეღოთ ბრა-

ღილი ოჯახი... თორმეტეე ბავშვის ოჯახი... გაანდლა

ლო? უპირველესად, შენ და ისევე ჩემი შორს უკრეტელი მანდილოსანი!

იმევე საუბარში რეკლამის ორმა წევრმა ერთი ამბავი გაიხსენა, რომელიც შორეულ ბრაზილიაში ყოფნისას მოისმინეს. მოისმინეს კი არა, თავისი თვალით ხილეს სრულიად ახალგაზრდა ქალი, რომელსაც მეტად ორიგინალური სამაჯური ამშვენებდა თურმე: სამაჯურს 12 თხელი ფირფიტა ეკიდა. 8 ფირფიტაზე წარწერები იყო ამოტვიფრული. თურმე ამ ქალს 8 შვილი ჰყავდა. და ფირფიტებზეც მათი სახელები ეწერა. ოთხი შვილი კიდევ უნდა გავაჩინო და დანარჩენ სახელებსაც მაშინ წავაწერო, — უთქვამს ბრაზილიელ ქალს ქართველი ქალბიძისათვის. ზომ პოეტური ამბავია თავისთავად. მაგრამ მე პიტეოდი, რომ ეს არის ძნელი, მძიმე და გაუაქურთ პოეზია...

მე რომ შემეძლოს, უფრო ჰვირფხავს საჩაყრის მიუძღნედი აქვე, ჩვენს გვერდში მყოფ ქალს. ამ სამაჯურზე 12 ფირფიტას ავუსხამდი და თორმეტეეს სახელებს წავაწერდი. აი, ამ თორმეტი ბავშვის სახელები: მანანა

გიორგი ირინე არჩილი ნანა ნუგზარი ვანდა ხათუნა იამზე მერაბი ნესტანი ირაკლი

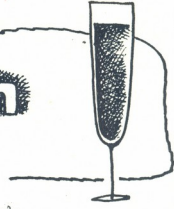
მანანა ჩვიდმეტი წლისაა. ირაკლი — ერთისა.

ახლა მათი დედა ჩვენთან ზის. 43 წლის ქალი, კვიანი და აფურსიანი, ნათელა არიო შიე-სალუქვაძე. დასამალი არაფერია: იგი დაღლილია. დაღლილია ფიზიკური, ბავშვების ხმებით სავსე დღით და უძილო ღამით, ზრუნვით, ტკივილით. დედის სიყვარულით და დედის ნაღველით. მას გვირბი დედის სახელი აქვს მინიჭებული, მაგრამ მე რომ მკითხონ, საპატიო თბილისელს სახელსაც მივანიჭებდი. თუმცა ასეთი ტიტული არ არსებობს. მას ვუძენებით, რომ იგი

მართლაც გვირბია. ამ გვირბის სათუთად უნდა მოუხუტას ყველა ისიც, ვინც ვალდებულა, და ისიც ვისთანაც უბრალო ურთიერთობა აქვს მხოლოდ. მისმა ოჯახმა ახალი, მზიანი ბინა მიიღო. ქალკის ხელმძღვანელობა ცვილომს ყოველგვარი დახმარება აღმოჩინოს მათ. მაგრამ, სამწუხაროდ ზოგჯერ გულგრილი, დაუდევარი სიტყვით თავად თბილისელები ატყენენ ზოლმე გულს: დღეები, რომლებიც მხოლოდ ცალ-და ბავშვებს ზრდიან, გაკვირვებით შეხუტებენ. ზოგნი კი თურმე „უი, შე საწყალო-საც“ დაატანენ ზოლმე. ზოგნი სინანულით გადაიქნევენ თავებს. ამით შეიძლება თანაგრძნობასაც გამოხატავენ თვისებურად. მე კი გუუნებთ, რომ ასეთი „თანაგრძნობა“ არ არის საჭირო. თქვენ ქუდები უნდა მოიხადოთ, როდესაც ასეთი დედა ჩაივლით თქვენს წინ. თქვენ ხელები უნდა წამოწყოთ, რომ მას, უძილოს და დაღლილს, ბიჭი არ შეეშალოს. თქვენ ამბავად უნდა სთქვათ: — გვა მზეით, საპატიო თბილისელი დედა მიიღის!

საღამომ

ნოველა

...მაგრამ დედის შვილის ტრეზობა
სამარეში თან ჩაკეცება.

პაპი.

მაგტარი თ. სამსონაძე.

ნოველა

„ახლა მარიამის საღმრთაძელის დაღუენენ“, — თქვა სუფრის ბოლოში ერთმა ქალმა, როცა თამადამ შუშის ცისფერი სასმისი გადმოაღებინა მასპინძელს. ამ სასმისით მხოლოდ მარიამის საღმრთაძელის სცემადნენ ხოლმე.

— „სულ ერთი და იგივე! სულ ერთი და იგივე!“ — ჩაიბურტყუნა მეორე ქალმა და ტრატის მოხრდილი ნაპერი გადაიღო. მის გვერდში მსხლომნი მამონე მიხედნენ, რომ მან ნამცხვარზე კი არა თქვა, სულ ერთი და იგივეო, არამედ საღმრთაძელთზე, რომელსაც აგერ უშვებ მერამდენე წელია, სემეინ ამ ოჯახში.

ისინი, ვინც ახლა სუფრას უსხდნენ, ყოველ წელს, ოცდაერთ ოქტომბერს, ოჯახის ღიასახლისის დაბადების დღეს აღნიშნავდნენ. თითქმის ერთი და იგივე ხალხი იყრიდა თავს, ერთსა და იმავე მაგილას მიუსხლებოდნენ... სასმელსაჭმელიც კი არ იცვლებოდა. თამადაც უძველესი ჰყავდათ.

ქალი ტრატს მაღიანად მიირთმევდა, თამადას არ უყურებდა, მისი საღმრთაძელები სულ ხეზირად იცოდა და ყურადღებას არ აქცევდა.

ერთმა გულჩილმა მამაკაცმა ცისფერი სასმისის დანახებზე ცრემლი მოიწმინდა და წლოანი თვალებით თამადას მიაჩერდა. თამადად შეავსო ჭიქა, ყურადღება მოითხოვა და თქვა:

— ამით ჩვენს ძვირფას და დაღუეწყარ მარიამს გაუმარჯოს! გაუმარჯოს როგორც ცოცხალს ცოცხლებს შორის...

ყველამ იცოდა, ვინ იყო მარიამი.

მარიამი იყო ამ ოჯახის ახლობელი. იყო ქვრევი, ჰყავდა ერთი ვაჟიშვილი — ზურაბი. შვილს თავზე ეველებოდა და სანაჭებოდ ზრდიდა, მისით ხარობდა, მისით ედა სული. ხარობდა იმიტომ, რომ ზურაბის შეხედვას არაფერი სჯობდა. რაც უფრო იზრდებოდა, მით უფრო მშვენივრობდა. ის მშვენივრობდა, დედა კი ჭკნებოდა. აასილ და ათათასი დარდი აქვს დედის გულს. შვილის ყველა ნაბიჯი ხომ დედის დარდა... ამხანაგებთან წაიდოდა და ისიც დარდი იყო: როდის დაბრუნდებოდა, გზაში რამეს არ გადაკურდა... გოგონასთან ვაიოდა და ისიც დარდად ექცეოდა... ყველფერი საფიქრალი და სადარდებელი იყო, მერე რა იქნებოდა? მერე ამას რა მოჰყვებოდა? ცხოვრება რომ სულ ვარდ-ყვავილებით ყოფილიყო მოფენილი, მაშინ მარიამს რა დაედნობდა!

წავალებით გაზრდილი, დავაქციებულო, სასე კაცი ჯარში გაიწვიეს. მაშინ იძი იყო. მარიამმა ვერ გაძლო შინ და ერთი კვირის თავზე თვალტრემლიანი მიადგა სამხედრო ქალაქს, სადაც ზურაბი იყო. იქ უამრავი ჯარისკაცი დაინახა, გულ-

ში ჩაიერა ხელები და მითრთოლავებ ხმით წარმოთქვა:

— თქვენ კი გენაცვალოთ დედა! ... მერე მისი შვილი სხვაგან გადაიყვანეს. გზიდან უამრავ წერისლ იქერებოდა. იცოდა თავისი დედის დარდიანი გულის ამბავი და წერილს წერილზე გზავნიდა. ჯარისკაცი საწყეთხმა ბარათები ჩიტებს გაედნენ, მოაღურეს და მოვლებულნი ჩიტებს.

...როგორ მანებებებელი, დედაჩემო... აფუტუხულ ბაღოშს კიდევ უფრო აფუტებდი და ისე მიღებდი თავით... ახლა, სადაც მოხდება, იქ მივდებ ხოლმე თავს, ხან უნაგირზე, ხან ღოღზე... მაგარი გამომდექ, ნუ გეშინია...“

ზურაბის ლოგინს ხშირად ამბუერებდა დედა, ხელების თრთოლოვით დააწყობდა ლეიბ-საბანს, მოზრდილ გუნდნასავით შეათამაშებდა და აფუებდა ბაღისში...

ერთხელ მეზობელს რაღაც დასჭირდა დილაადრიათ. მარიამს კარზე მიუკანცხა და გააღვიძა. კარი გაღო. ნამძინარეგმა ქალმა შინ შეიბატოცა იგი. მეზობელ ქალს გაუკვირდა, როცა მარიამის საწოლი გაუშლული დანახა, ასე სწრაფად როგორცა გაასწორაო. იატაკზე დაგებულმა ძველმა ფარდაგმა და შეამაპურმა მუთათმა მისტაკი თვალთ.

— მარიამ, იატაკზე ხომ არ გეძინავ, ქალო?

— მაშ სად დავიძინებ!

— გავიდი, ქალო! შენისთანა ლოგინი ჩვენს მეზობლებში არავის არა აქვს, შენ კი...

— ჩემი შვილი იქ, სადღაც, მიწაზე ეგ-

დოს და მე აქ გაქაქათებულ ლოგინში ვიწვევ!

მარიამს ამ დროს ცრემლი არ მორგებია თვალში, მაგრამ ის, რაც მეზობელმა შეინიშნა, ცრემლითაც კი ვერ გამოიხატება. ცრემლი ხანდახან მასაც სისის, ვისაც სიერე ტყვილი აწუხებს... დედის თვალია ლინდემში უდაბნო იყო, შშრალი, მწველი, ხორშაითი სავსე... ქალმა შენიშნა ეს უდაბნის ცეცხლი და უშლა მთარდა თვალი, რადგან იმ ტიპლ წარმოსახვას ეგრა მზერა ვერ გაუძლებდა.

...ოპმა გადაიტუხა. ზურაბი არ ჩანდა. არც ავი ისმალა მისი და არც კარგი. დედას მინც ეგონა, რომ იგი კვლავ მიწაზე იწვია, თავითი უნაგირი ეწო და საბნის მაკვირად მაზარა ეხურა. და დედაც იწვია ძველისძველ ფარდაზე, თავითი მუთათქა ეწო... ამ მოთქაზევე დაიბა სული.

აი, ვინ იყო მარიამი.
უკვე მეთათე წელია მის საღებგბრელის

სიამენ ცისფერი, წერწერტა სასმისით... მოსაბერებელი. შეიძლება კორტი ხანს გუ-ლი მოგემსუკოს, მერე ისევე მოგიდგება, რადგან ტუბილია და ტუბილი არაფერი არაა მოსაბერებელი.

უკვლამ რომ დალია მარიამის საღებგბრელი, ქალმა ნამცხვრის ქება მოათავა და ტუბები მოიწმინდა.

ერთი წუთს წარმოვიდგინე იგი მარიამის ადგილზე. ნულთ თავის გულს ასე მიიტანდა და დარღის სასხვერბოზე, შვილს გულისათვის ასე დაიბანჯავდა თავს?

იმ ქალს შვილი არ ჰყავდა, აღბათ ამიტომ ვერ გაუგო მარიამს. ხოლო ვისაც, შენი ჰყავს და იცის ამ სიყვარულის ძალა, ის მიხვდება და გაუგებს, გაუგებს და არ დაინარბებს წელიწადში ერთხელ ასწონს სასმისი და ცრემლებს შორის, როგორც ცრემლები, ისე ადლებრემლის ერთი დედაც. ათათას გულმოკლულ დედათა შორის.

სხელი ლეჩხაი

მომთარისს კამისხლიში

ბალადა ქართველი ქალის მანდილისა

ორი ვაჟიაცა გაშტებთი იქნედა ხმაღლა, და აღბათ მალე აჩხვადნენ ერთიმორეს, ორი ვაჟიაცა გაშტებთი იქნედა ხმაღლა, რომ თავმანდილი არ მოეხსნა უეცრად ქალსა, არ ყოფილიყო მანდილი ქალის.
რომ თავმანდილი არ მოეხსნა უეცრად ქალსა, ბოლოს თავისას გაიტანდა ფხიანს მწალი ატირდებოდა ვიღაცის დედა, ვიღაცის დეა, არ ყოფილიყო მანდილი ქალის.
გაიურებოდნენ ვაჟიციები, ფიცივერცხლსა სკამდნენ, გულში იკლავდნენ სურვილებს ავსა, გაიურებოდნენ ვაჟიციები, ფიცივერცხლსა თუამდნენ, ანაცვლებდნენ ერთმანეთს თავასა და ახლა,
როცა პირისპირა დგას ორი სამყარო და ავი თვალი ფშურტის კეთილს შურით და გესლით, იმ მხედრებთი, მსურტის ისინი უშლა ვაჟეაჟო და გაიხსენო
ძვილთა წესი, — ის უწინდესი მოვიხსნი მანდილს და მათ შორის ჩავაგდებ კრძალვით, რომ ამ ქვეყნებზე, ვით მხედრებმა, — ფიცივერცხლი ქამონ, რადგან ის არის სინიღისი დედის და ქალის.

ბარათი სოფელს

რა ვუყო მერე, თუ გენატრები და მოწვენილი გაკუტრებ მიწებს. მაშ თქვი, რადატომ შემახსი ფრთები, შენი ზუღდიან რად ამფრინე?

მე შენში ვარ და შენა ხარ ჩემში ორბოლებითი, მწვანე კორდებითი. კვლავ შენთვის ვდგირი: „მწვე ვარტბ, მწვე შინა“, შორსა ვარ, მაგრამ ვადა გპირდები? მანდ ტანზე შენი აპროს მივცა, შენი აპროსი კვლავ მიხარია. თვადებით დაბაქვს ეს შენი ზეცა, სულშიაც შენი თბილი ქარია. შენი სინდელით მაქვს გული სავსე და მას უმაღლე რაიმე თუ ვთქვა? მე ღიმილივით დაგდვიარ ვაზრე, დაღვიარ შენი ამავე სუნითა.

რომ მეზალ იბრემო

დღეს უფრო ხშირად, ვიდრე ოდენში, დედაო, ჩემო, დღეს უფრო ხშირად გიგზავნი წერილს, ვაბოლოვდება სამოკო წელი და უფრო ხშირად გიგზავნი წერილს. რომ სიმატრეე არ იგრძნო სახლში, რომ არ იფიქრო: ვაბაზმა ვაზი, რომ უკვლავებს მქონდეს თვისი აზრი და ფხის... რის თოლოებით წაიღებენ ზღვიასკენ წაბთარს, მე ჩამოვიყვანე ოქროს ჩიტებს — ბაუტრის, თამთას, რომ სიხარულით ეწიო ცხრა მთას, მო, სიხარულით ეწიო ცხრა მთას, მე ჩამოვიყვანე ბაუტრის, თამთას, რომ მიტრეე იგრძნო შენ შენი ფხის, რადგანაც ხშირად შენ ამბობ ასე: თუ არ სჭირდები ქვეყნად არავის, ჩაიღის ფხის აქვს, გქონდეს უნდაც ოქროს კარავი, და უფრტრად გიჩანს უკვლავი, რადგან გრძნობ, შენ ხარ მამონ უხატო და უფრტრეები სვეტიცხოველი.

დენტია, — გვიხორა სასახლის მხატვრულმა ხელმძღვანელმა და დირექტორმა მიხეილ ჩახუნავილმა.

ნაბოლარა წიწილის ზღაპარს როლი გიამბობთ, სატრფოს საძებნელად წასულს ათას ფთერაკი რომ გადახდა თავს; ესაა წიწილის მართლაც საოცარი გზა, რომელიც კვერცხის ნაჭუქს ჯერ კიდევ არ გასცილვება.

საქმე შემდეგშია: სოფელი დიდი კაცის საშუალო სკოლის მერვეკლასელებმა გადაწყვიტეს გამოეცლიათ წიწილის ჩანასახიგანი განვითარების სტადიები, უშუალო დაკვირვების საფუძველზე და შედეგად გაეცნოთ პიონერია და მოსწავლეობა სასკოლის წინა ნატურალისტთა კაბინეტისათვის. მათ მოიარეს მთელი სოფელი, რათა კვერცხიდან აეღოთ წიწილის ჩანასახი და „სასაქის“ მიხედვით სანიმუშო სპირტიან შუშებში მოეთავსებინათ. ამ სპირტიერტის ცდას თბილისში მდლილი შეფასება მისცეს ბიოლოგებმა და სპეციალისტებმა.

არ შეიძლება უყურადღებოდ დარჩეს მნახველს წარწერის პრეპარატები და პერპარირებები, სხვადასხვა თესლისაგან დამზადებული რუსთაველის დიდი პორტრეტი, რომელშიც ჯერ თბილისი, ხოლო შემდეგ მოსკოვი მოიარა.

წინაშე ბიოლოგების განუყრელი მეგობარია ამ სასახლეში გაზრდილი ყვავი-ყვანა „სიტირა“. ეს ფრინველი იმდენად მოწონებურა, რომ არჩეინად დასერიონს სასახლეში, ზოგიერთ თანამშრომელს მხარზედაც ემ წამოსაკლებლა ხოლმე.

ბავშვთა სკოლა

ამ რამდენიმე წლის წინ, კიათურის პიონერ-მოსწავლეთა სახლი იმდენად პატარა და შეუფერებელ ნაგებობას წარმოადგენდა, რომ შეუძლებელი იყო წრეობრივი მუშაობის გაშლა.

სამიოდე წლის წინ კიათურის მარგანეცის ტრესტმა წინააღმდეგობა გადსცა სასახლე, რომელიც ქალაქისა და მისი შემოგარენის თითქმის ყველა კუთხიდან ჩანს.

სასახლის აგებამ სიცოცხლე მიანიჭა ერთ ღრს ეკალბარდობითა და ქვა-ღორღით სავსე ადგილს.

სკოლები ნაქმნარი დაიფარა. მუსიკის პანგები ფართო საკამელებიდან გაიჭრა გარეთ.

სასახლის ვესტიბულს, დერფენებსა და ცალკულ კაბინეტებს, უპირველეს ყოვლისა, მხატვრის მაღალინი ხელი ატყუა. გემოვნებით გაფორმებული სტენდები, მეტყველი პლაკატები, მოწოდებები და სურათები მნახველს იმაზე მიუთითებენ, რომ ამ ქალაქისა ცხოვრება ღრს, რომელიც ამჟამად გვსაუბრობს ბავშვთა ნახ და მრავალფეროვან სამყაროს.

„ჩვენ ვხატავთ“, — იფრყება ერთი სტენდი, მაგრამ ეს სტენდი კი არა, ნამდვილი ხელოვნების კეთება. ამ შეიძლება ნახოთ ბავშვების მიერ შესრულებული ნატურმორტები, პეიზაჟები, პორტრეტები. თითოეული მათგანს ავტორის გამოკეთებული ხელწერა ეტყუა. ხშირად ერთი და იგივე კომპოზიცი, შესრულებულია და ფერების ვადწყვერის მხრივ, სრულიად განსხვავდება ერთმანეთისაგან.

— მოსწავლეს უფლებას ვაძლევთ გამოყენოს მისთვის ჩვეული ხერხი და საყვარელი ფერები. ჩვენ არ ვკვირდებით ნატურმორტის ფოტოგრაფიული სისუბტილი გადაღება; ჩვენი მიზანია მოსწავლე — მხატვარი შევანოთ დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი და განუვლითარო მხატვრული გემოვნება. შეზღუდვები ამ შემთხვევაში დაეშვევებოდა. სიამოვნებით დავახლებდით წინა მხატვართა გვარებს — ვაიძამას, აბესაძეს, ხვედელიძეს, დამაშვიძეს, ქველქაძეს, ნუფარიძესა და სხვებს, რომლებიც მართლაც ნიჭიერად ხატებენ. ჩვენთან აღზრდილი რამდენიმე წინაშე მხატვარი დღეს მოსკოვისა და თბილისის მხატვრო აკადემიების სტუ-

წინაშე მოქმედებენ ბავშვთა სკოლის მხატვრული

დიოშიც მოუხმენით მათი უხარბო და მომ-
ხილავი მუსიკა. ოპერეტების ავტორია ნი-
კიტრი ჰიათაგური შემოქმედი ზღაპრის
ცაბაძე, დადგმა ეკუთვნის მიხეილ ჩახუნა-
შვილს.

ამ ცნობილ ოპერეტებში ჰიათურის პიო-
ნერთა და მოსწავლეთა სასახლის ნორჩი შე-
მოქმედი ასრულებენ როლებს, „ცნობი-
ლი“ ეამბობთ თამაშად, რადგანაც დღეს
თითქმის ყველა ქართველმა ბავშვმა ზეპი-
რად იცის მუსიკა და სიმღერები ამ ნაწარ-
მოებშიდან, რომელთა მხატვრულობა და
მაღალი შესრულება ოქრის მელდებით აღი-
ნინნა. ოქრის მედალოსნები გახდნენ არა
მარტო კომპოზიტორი და დამდგმელი-რეჟი-
სორი, არამედ მთავარი როლების შემსრუ-
ლებლებიც.

ჰიათურელ ნორჩებს გადაწყვეტილი აქვთ
გაუგზავნონ ტანსაცმელს თავიანთი ქალა-
ქის სიმბოლიკა — მეშხატის ქუდი და ელი-
ქიტროფარანი.

დღითიღე მრავალფეროვანი ხდება ჰია-
თურის პიონერ-მოსწავლეთა სასახლის
ცხოვრება. ათამედ მოქმედ წრეში გაერთი-
ანებულია სმასამდე მოსწავლე. აღსანიშნავია
ხატვის, ტექნიკური ხატვის, ეცევის, ხელ-
გარკილობის, ნორჩ ნატურალისტთა, სასულე
ორკესტრის, რუსული ენის შემსწავლელი
და სხვა წრეები. ნორჩ აღსაზრდელებს
მზრუნველობას არ აკლებენ ნიკიტრი პედა-
გოგები: ე. ჭაფარიძე, ბ. ტყეშელაძე, ი. გი-
ორგაძე, შ. ჩახუნაშვილი და სხვები. ი.
გარდა საწრეო მუშაობისა, პიონერ-მო-

დღელამატორი

ბავშვების „აღსაზრდელი“

მეგრამ სასახლის ნორჩი შემოქმედი ამ
დღითი მღწევებით როდი მკაფიოდებთან,
ისინი ახლა ამზადებენ შესაბამე ოპერეტს
„არწიულისა და კიანველას“ მოტივებზე,
რომლის ძირითადი იდეა მეგობრობა იქ-
ნება.

ლიტერატორის კაბინეტში დგას შესანიშნავი
სიურპრიაზი, ტანსაცმელ პიონერთა მიერ
გამოგზავნილი სიმბოლიკა — თოჩინა.

ჰიათურელ პიონერ-მოსწავლეებს დიდი
ხნის მეგობრობა აკავშირებთ ჩვენს ქვეყნის
რამდენიმე ქალაქის ნორჩ შემოქმედებთან
და მათ შორის საქმიანი მიმოწერა, საჩუქ-
რების გაცხადება-გამოგზავნა და დელეგაცი-
ების გაცემა გრძელდება წლების განმავლო-
ბაში.

ამ ურთიერთობის ხელს უწყობს სასახ-
ლესთან არსებული „ინტერნაციონალური
მეგობრობის კლუბი“, რომლის ხელშეწყვე-
ლია ესთეტიკური აღზრდის კაბინეტის გამგე
ი. გიორგაძე.

წავლები აქტიურად მონაწილეობენ სასახ-
ლის მიერ მოწყობილ მასობრივ ღონისძი-
ებებში, რაც წინასწარ შედგენილი კალენდარ-
ული გეგმის მიხედვით ხორციელდება. პი-
ონერ-მოსწავლეებს საშუალება ეძლევათ
შეხედონ ყველა პროფესიის მოწინავე იდე-
მიანებს, პრესისა და რადიოს მეშვეობით, მო-
წინაწილობა მიიღონ საორტულ შეხვედრებ-
ში და ისეთ გასართობებში, რაც საზოგადო-
ბისთან და გონებასხეულობისათანა დაკავში-
რებულა. ასეთთა, მაგალითად, ყელსახვევის
სწრაფად და სწორად გაცემა, რგოლში
გაძრომა, ავურის კედლის სწრაფად აგება...

მოსწავლეები ათვალთვლებენ ჰიათურის
მადარობებს, ხედიან სოციალისტური პრო-
ბის გმირებს, ლენინის ორდენისან მეშხებს,
აყუბოვ ლენინის დაბადების ასი წლისთა-
ვის აღსანიშნავ დღე-ღამეებს თემებზე:
„ლენინი და ბავშვები“, „ჩემი დედა“, „ჩვენ
გავიმარჯვეთ, ხარობს ქვეყანა“.

ტარიელ და ამთავნიელ მართაბაზანი

ესტრადანე

კ. ა. ლენინის სახელმწიფო

ფოტო დ. იაკობაშვილის

არ გამოყოფილებოდნენ მხოლოდ ეკონომიური მოთხოვნებიდან, მწვავედ აყენებდნენ პოლიტიკურ საკითხებს.

აქ ეწეოდნენ რევოლუციურ საქმიანობას მიხედვით იგანს ძე კალინინი და იოსებ ბუხარინის მეტადიანი, აქ მუშაობდნენ მ. გორკი, ალექსეივი და სხვები. აქ მოშადადა 1900 წლის აგისტოს ცნობილი დემონსტრაცია და მუშაოა გაფიცვა.

დიდი იყო 1905 წლის რუსეთის პირველი რევოლუციის გამოხატვა.

დიდი იყო 1917 წლის ოქტომბრის რევოლუციის გამარჯვების სიხარული.

1921 წლის თებერვალში კი, ნაძალადევის მუშების და ბოლშევიკების, მთელ საქართველოში მუშაოა კლასთან ერთად, წინ აღუდგნენ საქართველოში მენშევიკების ბატონობას.

დადგა ნანატრი დღეები...

თუ აქამდე წაშეყან საწარმოებსა და პროდუქციას ფლობდნენ მენშევიკურ საქართველოში ჩამოსული სხვადასხვა ქურის უცხო საქმიანები, რომლებიც ამასთან უმოწყალოდ ძარცვებდნენ ჩვენი ქვეყნის წიაღისეულსა და ბუნებრივ სიმდიდრეს, ახლა წარმოების უფლა უბანზე შრომის ავანგარდში დადგნენ საბჭოთა ადამიანები, პატრონისი შრომობეჭები.

მშალაპრი ინდუსტრიის

ნაძალადევი დღეს დიდქალაქის მშალაკრი ინდუსტრიული უბანია. აქაა თავმოყრილი 70 მსხვილი სამრეწველო და სატრანსპორტო ობიექტი...

...არქიტექტულ-ვაგონშემოთხედილი ქარხანა ობიექტის უბუცების საწარმოა, სადაც ხდება ორთქლმავლების, ვაგონების, ელექტროსიციების და გავორწყვილების შეკეთება. ამავე დროს, ქარხანა საწარმოებს აშარავებს თუქისა და ფერადი ლითონის სმულებითა და სხვა პროდუქციით.

საწარმის დიდი წარსული აქვს. სამაშულო ომის დასაბოლო წლებში აქ მკვიცს თავშესაფარი როსტოვისა და ტბიორცკის, ნოვოროსიისა და ორქონიქიის ევაჟურებულმა ქარხნებმა.

1957 წელს ჩვენი რესპუბლიკის დიდქალაქში დასაბამი მიეცა მრეწველობის ახალ დარგს — ელმავალშენებლობას. დრმაველში იხეა ქართული მარტის პირველი ელმავალი, რომელიც ახლა ვლ-10 ტიპის მარტო გამოდის და რომელსაც მილიონობით ტონა

სახალხო-სამეურნეო ტვირთი გადააქვს საბჭოთა კავშირის სხვადასხვა კუთხეებში.

ახლო ქარხანა ლენინის სახელობისა და გახლ წელს მისმა კოლექტივმა დიდი შრომითი წარმატებისათვის საქართველოს კენტრალური კომიტეტის, მინისტრთა საბჭოს, უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა და პროლსაბჭოს სამახსოვრო დროშა დაიმსახურა.

28 ქვეყანაში გადის კიროვის სახელობის ჩარხშენებელი ქარხნის პროდუქცია. იგი მშალაკრი ჩარხებით აშარავებს მომწე სოციალისტური ქვეყნების საწარმოებს, აფრიკისა და აზიის სახელმწიფოებს.

ცნობილია კიროველითა მიერ გამოშვებული უნივერსალური სახარტო სერიული ჩარხი — „108“, ქარხანა უშვებს მილდამამუშავებელ, მიდრავალურ ჩარხებს, ნებეჯრად ავტომატებსა და ავტომატებს.

„ცენტროლიტი“, თუქისა და ფოლადის საშხმელი ქარხანა, ათასობით ტონა თუქსა და ფოლადის სმულებს უშვებს. ახალი ხუთწიდიის ბოლოს აქ ჩამოსამწენ 62 ათას ტონა სმულებს. თუქისა და ფოლადის სმულებით საწარმო აშარავებს ჩარხშენებელ, მანქანათმშენებელ და ელმავალშენებელ ქარხნებს.

„ელექტროგამშვები“ სულ ახალგაზრდა საწარმოა, იგი აშარავებს ელექტრომანქანტურ გამოშვებებსა და მაგნიტურ ლილავებს. ქარხნის კოლექტივი სწრაფად გიზარდა.

1912 წელს გერმანულმა საქონისნა პარამ აკტულმა პატარა შუშის ქარხანა ააშენა. მის ბნელსა და ნესტიან საამქრობში ორმოცდაათამდე კაცი შრომობდა და წელიწადში 7 ათას ცალ მინის ტურქელს აშარავდა.

ახლ წაიშენა და ფართო სამქრობეში უახლესი ტექნიკის დანადგარებითა გამოიშული და 865 წელს 40 მილიონამდე მარტულს აშარავებს, მოშვებულ წელს 70 მილიონამდე გაზარდება გამოშვებული ბოლენების რაოდენობა.

1968 წელს, ლაიბციკის საერთაშორისო ბარხშენებელ, საბჭოთა კავშირის კონიატული დან ოქროს მედლით მხოლოდ ქართულმა კონიატა „ობიექტისმა“ მიიღო. დღითიდღე იზრდება მოთხოვნილება ობიექტის კონიატურ, ამიტომ ქარხნის კოლექტივი გეგმავს წლით-წლითი ადიდებს. 1970 წლისათვის კო-

მუშაოა მამიე, აუტანელი ცხოვრება, შიმშილი, დამცირება, უსახლარობა, ქუჩაში დარჩენის შიში მეთვის მოხელეთა წინააღმდეგობის მიუხედავად, პოლიციის ფარულად, ერთ ღამეში, ქალაქის განაპირად აშენებული ქობახებზე, ასე ნაძალადევიდ ჩარიგებულ კვარტალში.

ამიტომ დარეკვა ნაძალადევი. ნაძალადევი იყო გამოჩინილი რევოლუციონერისა თავშესაფარი.

აქ, ამ უბნის ძველ სახელსწიფოსა და დღემდე გამოიხილდნენ ბოლშევიკები და მოწინავე რევოლუციონერი მუშები; ისინი

ნიაკის ქარხანაში 550 ათასი დეკალიტრი კონიაკის გამოშვებას ვარაუდობენ.

1989 წელს ავტომობილების მშენებლობის დარგში წარმატებით დასრულდა მშენებლობის სამუშაოები. მშენებლობის დარგში წარმატებით დასრულდა მშენებლობის სამუშაოები. მშენებლობის დარგში წარმატებით დასრულდა მშენებლობის სამუშაოები.

ქარხანაში მუშაობს სხვადასხვა მარკის შამპანურს — ბრიუტს, შუბალს, ნახევრად მშრალს, ტბილს და ნახევრად ტბილს. დაარსების პირველ წელს ქარხანამ გამოუშვა 6 ათასი ბოთლი შამპანური, ახლა კი მართკმერძო დღეში 60 ათას ბოთლ შამპანურს ახსამენ.

ლენინის რაიონში აგებული — 28 კომისიის სახელობის ქარხანა, სადაც დაიბადა ჩიხის საკრებო მანქანა „საქართველო“;

№ 1 ავტომობილები ქარხანა; გაუშვა აპარატურის ქარხანა, რომელიც ამჟამინს ვაჭურებს და წელს ავტობუსად გადგინდებიან;

ჩიხის ვადაშენი ფაბრიკა, დედაქალაქის ერთ-ერთი მწიწივე საწარმო; „სამტრესის“ ღვინის № 8 ქარხანა, სადაც ასხამენ ორდინალურ სუფრის მშრალ ღვინოს, ორდინალურ შვიგარებულ ღვინოს და თეთრ პორტვინს;

სართავ-სატრეკტორი კომპლექტი; № 7 სამკერდალო ფაბრიკა.

ლენინის რაიონში სალუკოპროცესორ და სავაგონო დეპოები, სავაგონო და სატვირთო სადგურები;

ლენინის რაიონში თბილისის მეტროპოლიტენის სამშენებლო და სამი სადგური; ღვინის რაიონში მეცნიერების ცენტრი;

თბილისის ელექტროტექნიკური სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი, რომელიც ვაჭარობს სამეცნიერო-კვლევით, თორიონსა და სპორტო-საკონსტრუქტორ მუშაობს ახალი ტიპის მანქანების შესაქმნელად;

ტუბერკულოზის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი, რომელიც ზუღადღვის ტვის კალთებზეა გაშენებული და რომლის ბაზაზეც შექმნილია სტაციონარი #20 საწოლით.

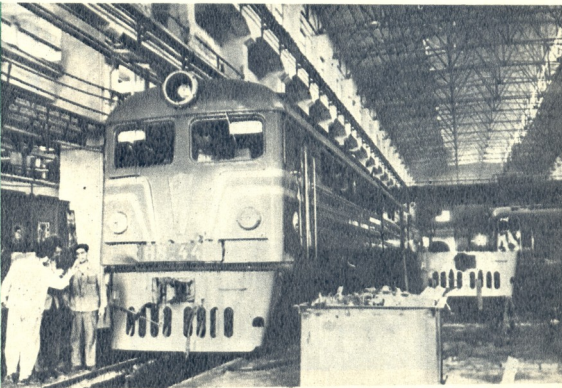
ინსტიტუტი მალადეკალიტორი სეცი-ალისტიები — პროფესორები, მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორები და კანდიდატები შრომობენ;

საქართველოს კვების მრეწველობის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი, რომელიც ეწევა გამოკვლევებს მეღვინეობაში, საკონსერვო, პურის, ხორცისა და რძის მრეწველობაში. აქ მოვაზარა კვების პროდუქტების გაუმჯობესება და ახალი სახის საწარმო ტექნოლოგიის დამუშავება;

საქართველოს სსრ განმრთვლობის დაცვის სამინისტროს რენტგენოლოგიისა და სამედიცინო რადიოლოგიის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი, რომელიც უზრუნველყოფს რესპუბლიკაში სამეცნიერო-კვლევით და პრაქტიკულ სამუშაოებს, წერტავს ახალ მიღწევებს.

გუგუნდელი დედაგუნდელი დედა ღვინის რაიონში 180 ათასი მცხოვრებია. მათი სახმბურშია 40 საშუალო სკოლა

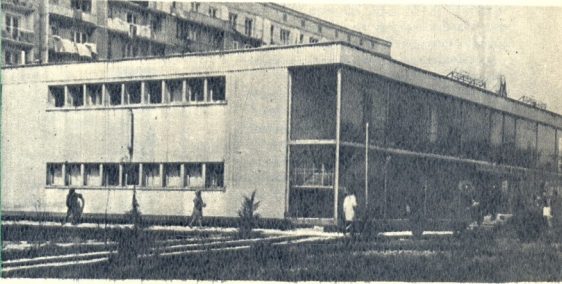
დემონსტრაციული მანქანა

მარცხენა კომპლექტი სასრავ-სატრეკტორი მანქანა

საქართველოს კვების მრეწველობის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი

გუგუნდელი დედაგუნდელი დედა ღვინის რაიონში 180 ათასი მცხოვრებია. მათი სახმბურშია 40 საშუალო სკოლა

კოვოს სახელობის ჩარხმშენელო კარანა, მოწინავე მუშავე ნინა არტიომოვა.

ჩაის გადამწონი ფაბრიკის სამაქროში

და პროფტექნიკური სასწავლებელი, სახავშვო, სამედიცინო და კომუნალური ობიექტების ფართო ქედი.

ძველ ნაძალადეგში იყო დები ბილანშივილების სკოლა და გერმანელი საქმოსნის ბოტესა და პედაგოგ ჩარკიანის ინიციატივით აშენებული „ბოტეს“ კომერციული სასწავლებელი.

ამჟამად შპ ათაის მოსწავლე სწავლობს ნათელსა და კეთილმოწყობილ სკოლებში. მათ აღზრდას ემსახურება შ ათაის პედაგოგი.

ძველ ნაძალადეგში იყო ერთი პატარა აფთიაქი, ერთი რკინიგზის საავადმყოფო-პოლიკლინიკა და 9 ექიმი.

ამჟამად მოსახლეობის ჩანმრთელობას ემსახურება 56 სამკურნალო დაწესებულება და 1.030 მაღალკვალიფიციური ექიმი.

ნაძალადეგში იყო ძველი ავკალის აუდიტორია, დაწესებულება, რომლის „ბშირი სტუმრები იყვნენ აკაი წერეთელი, ჯაქარია ფალიაშვილი, მიხეილ ჭავჭავაძე. აქ გადადგეს პირველი შემოქმედებითი ნაბიჯები აკაი ზორავამ, ვასო გომიაშვილმა, კოტე დაუშვილმა და სხვებმა.

ამჟამად აქ პლენარციის სახელობის კლუბია, ვრცელი ფიგურითა და დარბაზებით, გაშლილია ფიქტიო მუშაობა, რომელიც ადამიანთა კულტურულ აღზრდას და დასვენების კეთილმოხილურ საქმეს ემსახურება.

ახალ ნაძალადეგში აშენდა ახალი სპორტდარბაზები, სკოლები, სტადიონი, მაღაზიები; ოქტომბრის ქუჩაზე აღმართა ახალი საცხოვრებელი კვარტალები.

მიმავალ წელს ლენინის რაიონში აშენდება 1 მილიონ 2200 კვ მეტრი საცხოვრებელი ფართობი.

ოქტომბრის ქუჩა

კულტურისა და დასვენების პარკი

სახეს შეიცვლის ავკალის გზატკეცილი. აშენდება სახავშო სახლები, ბაგები, საშუალო სკოლები, საავადმყოფო, კინოთეატრი, მაღაზიები.

თბილისის წღვისკენ მიმავალ გზასთან, პლატოზე შეიქმნება დიდი თეატრონი...

ძველი ნაძალადეგი ახლა მძლავრი ინდუსტრიული უბანია. დედაქალაქის პირველი რაიონია.

ძველი ნაძალადეგი ახლა დიდი ბელადის სახელს ატარებს.

ირმა გივშუმი

საინჟინერო საქართველო

არის პროფესია, რომელიც იმთავითვე მამაკაცის შესაფერად, ანუ როგორც ხალხში ამბობენ, „კაცის საქმე“ იყოფილა.

ახლი წამოსადგენია ქალი მშენებელი, მეზღვაური, ნავსადიდი, ხარხაი, მტვირთავი. ერთი სიტყვით, რიგ პროფესიებზე ჯერ კიდევ გრცელდება მამაკაცთა მონოპოლია.

თუმცა ისიც მართალია, რომ ამ მონოპოლიათა არაღალ თანდათან მცირდება. ქალები თამამად ეტეები და წარმატებით ეტოპებიან მამაკაცთა ბევრი კაცური ხელობის დაუფლებაში. ხან შორეული ნაოსნობის კაპიტანი ქალის ამბავს მოგვითხრობს გაზუთი, ხან კოსმოსის დამპყრობი ქალის გვირბობა აღვებრცეებს.

რად იყო, მანქანატრაქტორების მექანიკებში კორტედი, საჰაერო მართავი ავიაციის საქმედ ითვლებოდა და პირველი მექანიკატორი ქალის გამოჩენას თითქმის სიმამაცარები სიხარულით შეხვდა ხალხი, ისე, როგორც სინამდვილე კოსმონავტი ქალისას.

ახლა მექანიკატორი ქალი არცთუ ისეთი იშვიათობაა, მაგრამ ერთგვარი პატივისცემა მისზე ვეკითხებით, როცა ვაუწყებთ, რომ ქალი ვეკითხება მართავს საქვს, ეცობრება და ზოგჯერ კობნის კიდევ მამაკაცს.

ნაზობილად ხასიათი, ანივერსის საბჭოთა მეურნეობის მექანიკატორი, მართლაც ნახი და ნორის ხესათი ტანცენარი ქალმშობელია.

როცა ის პირველად გამოჩნდა საქართველოს კომპარტიის ყრილობის ტრიბუნაზე და მორცხვად თქვა:

მე წილად მდგა ბედნიერება ვეუფთოვლე იმ მექანიკატორმა რიკებს, რომლებიც მათთვის მშობლიური პირველი ჩაის საკრები მანქანის „საქართველოს“ საქვსი, — დარბაზი შეუმშენა:

სად ეს 16 წლის ნახი გოგონა და სად ის რთული მანქანა!

მაგრამ ნაზობილად ისეთი საქმის ცოდნის დასაბუთება მანქანის უპირატესობის და სიკეთე ხელთი კრფხასანდ შდარებით, ისე-ო და მაკავრებელი რიკები მოახსენა არაღალბის ერთ სეზონზე ნაკრებების აღსანსხად, რომ ევერსთავის ადგილი აღარ დატოვა.

შემდგომში ამ ნახ ქალიშვილს სულ უფრო და უფრო ხშირად ვხვდებით სიფხვროს მოწინავე ახალგაზრდების შეკრებებზე, კომპარტიული აქტივის კრებებზე. ხშირად იგი სიტყვით გამოდიოდა, ზოგჯერ გულგონით უმცინდა სხვებს, რაღაცას თანხისთვის იწერდა ბლოკნოტში, ერთდებოდა ფოტოკამერატორების იმიტირებში.

იმ პირველ წლებში ჩაის საკრებ მანქანის, ცობრა ან იყოს, სეკატორულ უმცირესობდენ.

ცნობილია, რომ ჩაის ზეჩქის ერთ კვადრატულ მეტრ ზედაპირზე, უნაბიბობად, სხვადასხვა სიმაღლეზე განლაგებული 3-4 ათასი ულორტი. ზოგჯერ გამოკიდული მტრეფვის თვალსა და ხელსაც შეუნიშავი რიგებ შეიძლება დასწავლად სეროროდა, რომ მანქანის, რაგინდ „ჰევიანი“ ან უნდა ყოფილიყო, ეს სიტუაცია დაეძლია. მით უფრო, რომ საქვეყნოდ ცნობილი უცხოელი ავტორიტეტები კიბუბად იმეორებდნენ, ყველაფრის მექანიკატორი შეიძლება, ჩაის კრეფის პროცესის გარდა.

მაგრამ „საქართველომ“ დამაყრებლად გააქარწყულა ყოველგვარი ევეტი, ჯერ სამშობლოში მოიპოვა აღიარება და მერე მის საზღვრებს გარეთ.

გამოიწერეს „საქართველოს“ პირველი მექანიკატორები და მათ შორის ის კახანდარა გოგი — ნაზობილად ხასიათი, ვალს რაიონის სოფელ აჩივარიდან, იმ მეურნეობიდან, რომელიც ერთ-ერთი პირველი გახლდათ ჩაის კრეფის მექანიკატორის დანერგვაში. ამბობენ, ნაზობილად მამამისმა, თვითონ ცნობილმა მექანიკატორმა შესაძლებლად მანქანა და გაუღვიპა მისი მართვის სურვილი.

ამ რამდენიმე ხნის წინ ნაზობილადს ერთ-ერთი შეკრებულ შეხვედით.

კაციე სპეციალისტის გარდა, ქალიშვილი გონებაგანსილი მოსაუბრე და კეციანი მეურნე აღმოჩნდა.

მექანიკატორის ტექნიკუმის III კურსის ტექნიკი, საუკეთესოდ ერკვევა მანქანის ნეგაინზში და კარგად ასაბუთებს მანქანითი კრეფის უპირატესობას.

სასამაგონაო ის, რომ ნაზობილად მთელი მეურნეობის ასავალსადავლში მშენებრად ერკვევა და მეურნეობის საქმეს საეთთარ საქმედ თვლის.

— ჩვენთან ჯერჯერობით 11 მანქანა-კომბინი „საქართველო“ მუშაობს, და თითო მანქანის საშუალო დატვირთვა 32 ტონას შეადგენს.

ამ თერთმეტმა მანქანამ 300 ტონაზევა გაათავისუფლა მძიმე ფიზიკური შრომისაგან.

300 ტონა მართკი ეს ერთი აბეუბებელი რაღალა!

ახლა ვაგვიჩვენოთ ეკონომიური ევეტები.

კონკრეტულად, ჩვენს მეურნეობაში თუ ხელთი მორეკრეფი ერთ კილოგრამ ფთოლის წარმოებაზე დასაბაჯა 18 კაპიკი. მანქანითი მორეკრეფი აღდენივე ნელაუბოთ დაქდა 2 კაპიკი.

თავისთავად ცხადია რაოდენიერობის უპირატესობა, ამ, მაგალითად, ჩვენმა მექანიკატორმა ნილარ ფირცხალავამ შარშან 42 ტონა

და ხარისხიანი ჩაი მორეკრეფი მანქანითი, ნილარი გამოხალისი რილია ასეთივე წარმატებით ავეთ სხვა ჩვენს ამბანავებსაც. ან, რატომ არის დასაფასებელი ეს უცხოურსავე კეციანიური მანქანა.

ის მოითხოვს მისაგანის ხის რილის შრომის ნაყოფიერებას და ამცირებს საწარმოო ხარჯებს, ნელაუბლის თვითღირებულებას და, რაც მოთავსია, ცვეს ხელთი მძიმე შრომას. იმასაც დასძინდა, რომ არ არის სწორი, თითქმის მანქანა აუარისებდეს ნელაუბლის ხარისხს...

ასე დინჯდა და საქმის ცოდნით მესხუბრებოდა ეს ნახი გოგონა.

დავინტერესდი, ვინაი როგორ გადაწყვიტა მანქანის საქვს მიჯნობოდა.

— მამა თივლანდ მარვედა შრომას. რომ წამოვხარად, ტრაქტორის მართვა მასწავლა. ჩაის საკრეფი აპარტი მეურნეობაში მოწყობილ უკრსებზე ვაგვიყვანი.

მეჩანობი, ეს ცოდნა არ იყო საკმარისი. ანობო გადაწყვიტე ტექნიკუმში შესვლა.

ახლა მესამე კურსზე ვსწავლობ. შარშან 48 ტონა ჩაის ფთოლი მორეკრეფი, აქედან პირველი ხარისხისა იყო 60 პროცენტი.

ჩვენს მეურნეობაში მექანიკატორის პროფესია საბაბიოდ ითვლება დიდი ახალგაზრდების ლტოლვა და პროფესიის დაუფლებიზისავე. ამ უნაქანსელ სამ წელიწადში 200-ზე მეტი მექანიკატორი მომზადდა მეურნეობაში. წლებულ საკეციანურ კურსებს 600-ზე მეტი ახალგაზრდა დაამთავრებ.

ახალგაზრდობა ყოველთვის იღვტის სიხალეობისაგან.

ნაზობილად ამ ახალგაზრდობის დირსეულა წარმომადგენელი.

ენიხეაჲ ფანი- ჯეანიჯლი სმეილი ქალი

ელაზბეტ გარლი ფლინი, წარმოშობით ირლანდიელი ემიგრანტი, სწოლი, დიანა ნიუ-კემპსონის შვიტის ქ. კოკორდში 1889 წლის 9 აპრილს. ფლინები ირლანდიის დემოკრატებისათვის მებრძოლი რევოლუციონერების ცნობილი გვარია. ელზაბეტის პაპ, ტედი ფლინი, 1798 წლის ირლანდიის აჯანყების ერთ-ერთი ხელმძღვანელი და ირლანდიელთა გრძელვადი გმირია. ამერიკაში ემიგრირებულ მისი შვილი, ელზაბეტ ფლინის პაპა, ტომი ფლინი აქტიურად მონაწილეობდა აშშ-ის მუშათა და სოციალისტურ მოძრაობაში. პროფესიონალ მწიგნობარ-ინჟინერმა, ტომი ფლინმა თავის ოჯახთან ერთად ამერიკის თითქმის ყველა სამრეწველო ცენტრი მოიარა. 1900 წლიდან ფლინების ოჯახი საცხოვრებლად საბოლოოდ ნიუ-იორკში შევიდნენ. აქ ტომი ფლინი შედის ამერიკის სოციალისტურ პარტიაში და მისი ნიუ-იორკის ოჯახ-ნიკოების ერთ-ერთი ფუნქციონერი ხდება. მამის გავლენით ელზაბეტე აღრეული წლებიდანვე აქტიურად ემუშავა სოციალისტურ მოძრაობაში. 1906 წელს, ჯერ კიდევ სკოლაში მწიგნობარ ელზაბეტეს სიტყვა წარმოთქვა სოციალისტური პარტიის მერ ბრედვერზე, ნიუ-იორკის ცენტრალურ ჰეჩ-ჩაზე ორგანიზებულ მუშათა მასობრივ მიტინგზე. მამასთან და მიტინგის მონაწი-

ლე სხვა სოციალისტებთან ერთად ელზაბეტე დააბრუნეს, მაგრამ მცირე ხნით ფლინების გამო მალე განთავისუფლდნენ. ამ ფაქტთან დაკავშირებით იმ დღეებში „ნიუ-იორკ ტაიმსი“ დაიწვინებ წერდა: „17 წლის სოციალისტ გოგონაზე: „მისი ფლინი, რომელიც მხოლოდ იორი წლის შემდეგ დაიბარებებს დაწვევებით სკოლას, ვასწავლის ჩვენ, თუ როგორ უნდა ეთავსებოდეთ და ვიცხოვროთ“. იმავე 1906 წელს ელზაბეტე ფლინი შედის ამერიკის სოციალისტურ პარტიაში და ნიუ-იორკულ სოციალისტთა ერთობაზე აეთებს თავის პირველ პარტიულ მოხსენებას თემაზე — „რას მისცემს სოციალიზმი ქალებს“. სკოლაში სწავლისას ელზაბეტე ყოველთვის უმაღლეს ნიშანს (აგრეიუელად „ა“-ს) იღებდა, მაგრამ, როგორც თვითონ ამბობს: „მთელი ჩემი აზროვნება გაედინებოდა იურ რევოლუციურად და ამიტომ მალე მივატოვე სკოლა, რასაც შემდეგში ყოველთვის განაზობდა“.

ამერიკაში ოჯახის სისტემატურმა მოგზაურობამ და განსაკუთრებით კი ნიუ-იორკში ცხოვრებამ ე. ფლინი ბავშვობიდანვე მუშათა მოძრაობის ეპიცენტრში მოაყვანა. იგი ღრუბულად აგრძელებს თავისი სახელობრივი წინაპრების რევოლუციურ ტრადიციებს. მისი ოჯახის ყოველდღიური ტყვეობით ნიუ-იორკის მუშათა უბნების — ბრუკლინის, პარკმის, ბროქსის, მენჯანის, ისტ-საიდის მუშათა კრებებსა და მანიფესტაციებზე, საპარტელისორ დემონსტრაციებზე. მალე ელზაბეტე ფლინი იჩვენებს ამერიკის ერთ-ერთი ძლიერი — „მსოფლიოს ინდუსტრიული მუშათა“ ტრადუციონისტური ორგანიზაციის ნიუ-იორკის სექციის ხელმძღვანელობაში. ე. ფლინი აქტიური პოლიტიკური მოღვაწეობით თავიდანვე მოქმედ საყვილოთა ურბანული ცენტრში, გამჭიმული ამერიკელი მწეჩალი უ. დრაი-ზერი 1908 წელს უფრინალ „პროფეცი მეგა-ზინში“ ვრცელ წერის უძღვს ე. ფლინს სათარებო: „ისტ-საიდელი ენა-დარკი“ (ე. ფლინი ცხოვრობდა ნიუ-იორკის მუშათა უბანში — ისტ-საიდში) და მას შემუშათა მოძრაობის ლიდერის ბრწყინვალე მომავალ უწინასწარბეატეალებს.

ე. ფლინი მუშათა გაფიცვების და მანიფესტაციების ორგანიზაციების მიზნით სოციალისტების ირებებს ქვეყნის სხვადასხვა მრეწველო ცენტრებში. მინესოტაში ყოფნის დროს, 1908 წელს იგი გაეცნო და უკლდა გაქვეა „მსოფლიოს ინდუსტრიული მუშათა“ ადგილობრივი ორგანიზაციის ხელმძღვანელს ჯეკ კონსს. პირველი შვილი ელზაბეტე ფლინს დაბადებისთანავე გარდაეცა, ხოლო მეორე და უკანასკნელი შვილი ფრედი, რომელიც ელზაბეტეს ქმარად განზორბების შემდეგ შევიდა, მეორე მსოფლიო ომის დროს დაიღუბა. ოჯახში ტრადიციად ვერ გასტეხა რევოლუციონერი ქალის ნებისყოფა. პირველი მსოფლიო ომის წლებში — ე. ფლინი ომის საწინააღმდეგო პროპაგანდასთან ერთად ხელმძღვანელობს ლორენსის (1913 წ.), პეტერსონის (1914 წ.), ნიუ-

ჯერის, ფოლდედფის, ჩიკაგოს, ლტონის ტისა და კლევენდის (1915-17 წ.) მუშათა გაფიცვებს. 1918 წელს ანისაიმარია პროპაგანდისათვის ფლინი დააპატიმრეს. ომის შემდგომ წლებში იგი იბრძობა ანტილემოკრატიულ, რეაქციული ძალების წინააღმდეგ, აქტიურად მონაწილეობს საკლასო და ენციკლის დაციისათვის წარმომავლ ცნობილ საყოველთაო-გრძელვადი კამპანიაში. 1937 წელს ელზაბეტე ფლინი შედის ამერიკის კომუნისტურ პარტიაში, ხოლო 1938 წელს პარტიის XI ყრილობაზე მისი ენციკლური კომიტეტის წევრად ირჩენენ. ე. ფლინი იყო ერთ-ერთი პირველი კომუნისტურ-თეორეტიკოსი, რომელმაც მარქსიზმზე დაყრდნობით დაასაბუთა ე. წ. ამერიკული განსაკუთრებულობის თეორიის სიყალბე და რევიზიონისტული ხასიათი.

ომის წლებში ე. ფლინი ანტიფაშისტური მოძრაობის აჯანყდროშია. უ. ფრუტერთან, რ. ტრამსონთან, გ. პოლთან, ი. დენისთან და პარტიის სხვა ლიდერებთან ერთად იგი აქტიურ კამპანიაში ახლებს მარქსისტული წინააღმდეგ მებრძოლი ძალების მხარდასაჭერად. მეორე მსოფლიო ომის წლებში ამერიკის კომუნისტური პარტიის წევრთა 50 პროცენტი მოქმედ არმიში იმყოფებოდა. მთარაგებში იყო ე. ფლინიც, რომელიც მიუხედავად ერთადერთი შვილის დაჯარვით გამოწვეული ფიდიდისი მწუხარებისა, ბულომს თავის თავში ძალას სხვა ამერიკული კომუნისტებთან ერთად მკვილობური წველი შვიტანის ფაშოზზე მოკავშირეობის, მთელი მსოფლიოს დემოკრატიული ძალების გაღამეყვეტ გამარჯვებოში.

ომისშემდეგ მერილოში ამერიკის მონოპოლიტური კაბიტალისტი საბჭოთა კავშირთან და საერთოდ, დემოკრატიულ ძალებთან თანაშემოქმედობის და დახლოების ომისტირინდელ პოლიტიკის ცულის საყოველთაო მშვიდობისათვის უაღრესად სწორი რეაქციული, მსოფლიო მკვერნობის იმპერიკალიტური და ნეოკოლონური პოლიტიკით, ქვეყანაში სოციტებით მომარტლეს „სუ-კულტ-კლასის“, „ქონ-ღერისის საზოგადოების“, „ამერიკული ლეგიონის ტიპის რეაქციული ორგანიზაციები, რომლებიც ცდიდნენ ომის პირველი ინიციატივები ხედიან. მასობრივი ხასიათი მიიღო ქვეყნის დემოკრატიული და პროგრესული ძალების დევნამ. ასეთ პოლიტიკურ ვითარებაში ე. ფლინი, პარტიის სხვა ლიდერთან და ყველა ამერიკული კომუნისტთან ერთად, რეაქციის წინააღმდეგ მებრძოლთა პირველ რიგებში წდია.

რეაქციულ ძალებმა იცოდნენ, რომ კომუნისტური პარტიის დასუსტება, მისი დევრებათნ ანგარიზის გასწორება დიდ ზიანს მიაყენებდა ქვეყნის დემოკრატიულ და მშვიდობისთვისაც ძილებს. მაკარტიზმის რეაქციული იდეოლოგია სწორად ამოცანის განსაკუთრებულ ძალას მისახებდა მიზნად. 1948-49 წლებში დაპატიმრებული ექნა პარტიის თითქმის ყველა ლიდერი. პარტიული მუშაობის მთელი სიმძიმე ელზა-

ბეტ ფონს დაიწყო მხრებზე. იგი ამაყრავებს მინიშნობითა იმპერიალისტური პოლიტიკის არს იმში და სათავეში უდგება ამერიკელ ხალხს მასობრივ მოძრაობას ამ ომის შეწყვეტისათვის. 1951 წელს 16 კომუნისტ აქტივისტთან ერთად მასაც აპატიმრებენ „ანტიამერიკული საქმიანობის“ ყალბი ბრალდებით. ფართო ხასიათს იღებს საერთო ეროვნულ კამპანია დემოკრატიის და მშვიდობისათვის ზღვნიერებ მებრძოლის განთავისუფლებისათვის. ელხაზეტ ფლინს ამისტიის მოთხოვნის, სხვა ლიბერალურ მოღვაწეებთან ერთად, გამოძის ამერიკის ყოფილი პრეზიდენტის რუჯველტის ქვრივი ელენორა რუჯველტიც. მაგრამ, მასობრივი პრიციპების მიუხედავად, ე. ფლინი მაინც მსჯავრდებულ იქნა. 1957 წლამდე იგი სხვა ამერიკულ კომუნისტ ქალბუნთან — ბეტრი კენტთან და კლოდ ჟონსთან ერთად იმყოფებოდა ოლდერსონის (დასავლეთ ვირჯინის შტატი) ქალთა ციხეში. ფლინი ციხეშიც არ წყვეტს აქტიურ მოღვაწეობას. ამ წერის შემთავალი ხასიათის ნაწარმოებებს — „გემანობის ცხოვრება“ და „ოლდერსონის ციხეში“.

ციხიდან გამოსულ ე. ფონს ირჩევენ კომუნისტური პარტიის ეროვნული კომიტეტის მდივად ირანიახილულ საკითხებში, ხოლო 1959 წელს, XVII ყრილობაზე, პარტიის ვიცე-თავმჯდომარედ. 1961 წლიდან, ამერიკის კომუნისტური პარტიის თავმჯდომარის ულანა ფოსტერის გარდაცვალების შემდეგ, ე. ფლინი სჯავრდებული ამერიკის კომპარტიის თავმჯდომარეა. მიუხედავად ციხეში გატარებული მძიმე წლებისა და მიხეცვლილობისა, ფლინი ახლ-ახლადღლი ენერჯიტი შეუდგა პარტიის წინაშე მდგომი რთული პრობლემების გადაწყვეტის. 1958 და 1960 წლებში იგი მოგზაურობს საბჭოთა კავშირში, ეცნობა საბჭოთა ხალხის წარმატებებს სოციალიზმის მშენებლობაში. მაგრამ, ოლდერსონის ციხის რეჟიმის თავისი კვალი დანახა ელხაზეტ ფონსის ჩანსმოვლობას. სოციალისტის ბოლო წლები მან საწოდებო მიჯნველობა გაატარა. ხანგრძლივი ავადმყოფობის შემდეგ ელხაზეტ ფონსი გარდაიცვალა 1964 წელს, 75 წლის ასაკში. მისი ცხოვრება და მოღვაწეობა შეიძლება შეფასებული იქნას „გემანობის ცხოვრებიდან“ აღბრუნებ მისი-სი სიტყვებით: „მე 50 წლზე მეტი წინს განმავლობაში ემოგზაურობდი ჩემს ქვეყანაში ყველა მიმართულებით, რათა გამოეჩინა და იგი უფრო ბედნიერი, მშვიდობიანი, აყვავებული ჩემი ხალხის — ამერიკის კონტინენტის პირველი პიონერ-ემიგრანტების შილხის საბედნიეროდ. მე ცხოვრობდი ერთი მიწაში: შეგებანა ჩემს ხალხში პროგრესის, მშვიდობისა და სოციალიზმის იდეების სიყვარული. ბედნიერი ვარ, რამე ამ მიწაში შეუწერე მთელი ჩემი სიცოცხლე“.

მ. ბაბიაშვილი

ახე მქუაბეზ ნონაიხიჯა

1959 წლის დეკემბრის ბოლოს ქვედის რაიონის სოფელ წონიარისის კოლმურერნობის კანტორის ეზო სავსე იყო ქალბუნთ. ამ იქვედ კოლმურერნობ, მასწავლებლები, მედიცინის მუშაკები.

ქალთა კრებას მხოლოდ ერთი საკითხი ჰქონდა განსახილველი — ქალთა სასოფლო კომიტეტის (საბჭოს) შექმნა.

ამ სოფელში ბევრი მოწინავე ქალბა და მოწინავეთა შორის ყველაზე აქტიური და მისხველს კომიტეტის შემაგდებლობაში. კომიტეტის თავმჯდომარედ კი სადერჟლო-სახეობი ბუნქტის გამეგ — ექთანა მარო ნაცვლუშვილი არჩიეს.

სამუშაო გაგმის შედეგისას ქალთა საბჭო უნაზღაბო სოფლისათვის ყველაზე საპრობორტო საკითხებზე გაამახვილა, როგორცაა, სანტიარულ-პიეიუნური პირობების გაუმჯობესება, წარსლის მანვე გადმონახეობის წინააღმდეგ ბრძოლა, კულტ-აგანმანათლებლო მუშაობის გაზლა და სხვა.

ქალთა კომიტეტის შექმნა სისოფლოვი დაცვის კომისია, ჩამოაყალიბეს ეკლნარობის, ჰრა-კერების და მხატვრული თეატრ-მუდების წარება. ეკლნარობის ჩრდ მასწავლებელი ლეია გოგიბერიძე ზრუდა სათავეში, ჰრა-კერების წევრ — ისტარა ნაზი გახინდი, სისოფლოვი დაცვის კომისიის კი — მასწავლებელი აგრაფინა აღმოიქ.

მას შემდეგ სისოფლოვი დაცვის კომისიის წევრებმა დაიწყეს ოქახების კარდაკის შემოვლა. ისინი ესაუბრებოდნენ დიასახლისებს პირადი ჰოივნის დაცვის, ბავშვის დაცვა-პატრონობის, გადამხდეს სწულუებებისა და მათი საწინააღმდეგო პროფილ-ქტიური ღონისძიებების შესახებ.

ეკლნარობის წარის წევრები ვერ საზარბუღის მოწინავეთა მხარეობას გაეცნენ, შემდგენი წინარ-წინარი კრებობისა და სასაბჭოების მომხალეობა შეიწყვეტეს.

სამოცემა ქალთა დაამთავრა ჰრა-კერების შემსწავლელი 8-თვიანი ტრესენი. ახლა ისინი მწვერვალად ეკრავენ ბავშვის ტანსაცმელს, მოსწავლის სასკოლო ფორმებს, ქალის იატაკსა და მამაკაცის ჰარგანებს.

გადის წლები და აქედრ მკურნებს საზოგადოებრივ საქმიანობაში მონაწილეობის მიღების მერე და მერე ინტერესი ორნდებთა.

ეთერ ჰაუნიენი საბულდარტო ღარგმა გადაიქცა. ქალთა კომიტეტის შემსწავლობითი კომიტეტის წევრია. იგი ბავშვის სახლდარტო კრებებზე გაგზავნა. ეფერმა ტრესენის დაამთავრების შემდეგ კოლმურერნობის მოაგანრ-მე-მოღარედ დაიწყო მუშაობა. ახლა იგი რ. რუსთაველის სახელობის ბავშვის პედაგოგიური ინსტიტუტის დაწესებულები განყოფილების ისტორია-ფილოლოგიის

ფაკულტეტის მეოთხე კურსის სტუდენტია. გულაკო ბერიძე საშუალო სკოლის დამთავრების შემდეგ წლებს განმავლობაში ხელმძღვანელობდა კოლმურერნობის № 3 ბრიგადისა და ეს ბრიგადა ყოველთვის მოწინავე იყო.

ფატი ტაყიძე და სურგი ზანინი რაიონული საბჭოს დეპუტატები არიან, ასივე ტაყი კი კოლმურერნობის გამგეობის წევრია.

საზოგადოების საზრუნავია ახსაგარბოდობის სწავლა-აღზრების საქმე. ეს ქალთა კომიტეტის საზრუნავიცაა. მტკიცე კავშირი აქვს დამყარებული წონისათვის ქალთა კომიტეტის სოფლის საშუალო სკოლის პედაგოგებთან და შრომელთა კომიტეტის წევრებთან. რის შედეგად მათ სამოქმედო უზანავე სკოლიდან განთავსილი არც ერთი ბავშვი არ არის.

ამ სოფელში ახლა ბევრი საშუალო და უმაღლესიდათავრებელი ქალბა, ზოგნი ახლა სწავლობენ. მიხილითავეს აქტიური მეოთხელთა შორის, ისევე, როგორც დრამატული სიმბრისა და ეკსპრესრეზი, საგანმანებლო იმტა ქალთა რიცხვში.

სოფელში 8 გზიარა დედა. მრავალშვილია დღედეს ზომ საზოგადო არა აქვთ ისინი ბავშვთა, ძირად ბევრნი არიან.

ქალთა კრებებზე ხდებოდა მოწინავე კოლმურერნ ქალთა მუშაობის გამოცდილების გაზიარება.

ყოველწლიურად დიდი სიხარულით ეგებებიან აქედრ ქალბუნ ქალთა დღესასწაულს — 8 მარტს. ამ დღეს საზეიმოდ აღნიშნავენ, ქალბუნ სამახსოვრო საწურებს გადაცდივენ, ურჩევენენ კინოფილმებსა და წარბოდგენას, კონცერტებს...

წონიარობის ქალბუნ დღესასწაულს დაამახსოვრებდა მოზილითური მხარის შესწავლის მიზნით მოწინავეს ექსპრესიბი კლდში ნაკვეთი ციხე-ქალაქის — გაბობის, ამასოქმის ომსერატორობისა და სანტიარტუბების, ბათუმის ღირსშესანიშნავი ადგილების დასა-თავადებლობად.

კომიტეტისად მათ ბევრჯერ ნახეს კინოფილმები მოზილითური სოფლისა და ქვედის კინოთეატრ-ბათუმის (ს. ჰუკვიძის) სახელობის სახელმწიფო თეატრის დღემები, საციკო წარბოდგენები და სხვა.

წონიარობის ქალთა კომიტეტი 1959 წლიდან დღემდე სისოფლო უდგას მარო ნაცვლუშვილი. იგი მეოთხეჯერ არჩიეს კომიტეტის თავმჯდომარედ.

... და ყოველთვის ახლებური, სანტიარტურ-სო და მიმზიდველი ამ კომიტეტის მუშაობა.

საქართველო სკოლაში

— ნუ ტრიო, შეილო, მეც მემწელე...
ნი მოშობება, მაგამ რას ეიზამ. დამეფრთხმე...
ლი, მინდა გზავნა დავაყენო, უსწავლო კა-
ცი ამ ცხოვრებაში რა ბედნაა. ხეჩკიანთ
გვა და ლაბიანთ ნინოც იმ სკოლა-ინ-
ტერნატში ისწავლან. საკმელო თავის
ღროზე გეკენება და სასმელიც, სწავლაც და
გართობაც...

პაპა ნიომ და მისმა შეილოშვილმა, მ
წლის სოსომ, ის ლამე თეთრად გაათუნეს.
შეორად ღდეს რიგრაჟი იყო, ყველათი უბ-
ნიდან ატენის გზას რომ დადგენენ.

დალღობს მანქანა წამოეწვიათ.

— საით გაგიწვია, ნიკო პაპა! — გა-
მოსძახა გმუნმა შოლოლა.

— ატენში სკოლა-ინტერნატი გაუსენიათ
და ჩემი სოსელი იქ მიმავს.

— კარგი ვიფიქრა, მოხუცო, ისწავლის
და კაცი დადებდა. აბა, დასხელით, შე მი-
გეყვანათ.

პაპა-შეილოშვილს სკოლა-ინტერნატთან
თმაშეთილილი ახალგაზრდა კაცი შემოხვ-
დათ. ის ინტერნატის დირექტორი აკაცი სა-
განლომე იყო. დირექტორი ვაგდელე მათ.
ეზოში მივხად იდგა მშენებლობის ნარჩე-
ნები. მასწავლებლები და ბავშვები ასუფთა-
ვებდნენ იქაურობას, რგადენენ მცენარე-
ებს.

— ლია, გია! — დაუძახა ბავშვებს აკაცი.
— აი თქვენი ახალი ამხანაგი, დღეიდან ერ-
თად იქნებით.

ეს იყო 1960 წელს. მაშინ აქ მხოლოდ მე-
ფთხე-შეშვიდ კლასები მეცადინეობდნენ,
მაშინ სკოლა ყთილმოუწყობელი იყო.

ღდეს ატენის სკოლა-ინტერნატი თითოთ
საჩვენებელი რესპუბლიკაში. აქ ბავშვები
ცხოვრობენ საინტერესო, მრავალფეროვანი
სხოვრებით. შიზთა და ხალისით არის სავსე
საკლასო ოთახები, კამინეტ-ლაბორატორიე-
ბი, კეთილმოწყობილი საზენიელო, სახარა-
ბო, სააყვო სახელოსნოები. დაზებთან
ტრიალებენ ხელმარჯვე ბიჭუნები და გოგო-
ნები. ქარხნის ნაწარმისაგან ვერ გამოარ-
ჩეოთ მით მიერ დამზადებულ ჩაქუჩებს, ჰან-
კიკებს, ბარებს, თოხებს. ხელმარჯვე ისტა-
ტების ნამუშევრებს ნახავთ რესპუბლიკურ
გამოფენებზეც, შედიხართ სკოლა-ინტერნა-
ტის საცხოვრებელ კორპუსებში და გაცოცხ-
დებოთ ისლეთავე. საყვსაიეთ პრია-
ლებს იატაკი, კედლები, სასაღიღოში ყვე-
ლაფერი ბზინავს. რაფებზე ჩამწრივებულა
ყვავილები. და ყველაფერი, ჩასაც ნახავთ,
ნორჩების ხელით არის გათეობული. სკო-
ლა-ინტერნატში თვითმოსახლებობა. ყო-
ველდღე იწერება ნიშანი არა მარტო ფიზი-
კაში და ქიმიში, ქართულ და რუსულ ენებ-
ში, არამედ სისლეთავეშიც.

სანიშნოდ არის მოვლილი სკოლა-ინ-
ტერნატის ვენახი და ბოსტანი, თვალში მოგ-
ხვდებოთ სპორტული კალაქი — კალაი-
ბურთის, ფეხბურთის, ფრენბურთის მოედ-
ნები.

ვაზის ტალიერები! ყვავილანარი!

1. ვენახში.
2. კავილოზე.
3. საინტერესო წიგნი.
4. გეოგრაფიის გაკეთილი.
5. ახალი ამბები.
6. ხატის წრე.
7. ჰადრაკის დაფასიანი.
8. შესვენებისას.

ფოტო რ. იაკობაშვილისა.

რუსთაველის ძეგლი და წყარო!
ლენინის მოედანი!

ვინ შექმნა ყოველივე ეს, ვინ გააკეთა?
მისწავლებლებმა და მოსწავლეებმა.
სკოლა-ინტერნატის დირექტორის აკაკი
საგნელიძის ფიზიკური თეორიული ყველაფერის
წევება. მორიღებით უთმობენ ესა და მას
ახალგაზრდები, მორამალები და სკოლების,
იციან მისი სიტყვის მადლი და ფასი. ბევრი
ლაპარაკი არ უყვარს აკაკის. ინტერნატში
მიჩვეულნი არიან მისი ნათქვამის უსიტყვე-
ოდ შესრულებას. ის ბავშვთა გულის მესაი-
ღმურეა, ღრმად წყნება თითოეულის ფსი-
ქიკას, შესწავლილი აქვს თითოეულის ხასი-
ათი, მისწრაფება, მოქმედება.

განსაკუთრებული ყურადღებით ეკიდება
იგი წრებების მუშაობას. ლიტერატურული
წრის წევრები საინტერესო სასაშუალოა აწ-
ყობენ, ნორჩი დღეობისთვის თვითონ ლბო-
რატორიაში იღებს აყვებენ, ყველზე ახალ-
ი ყველს გაზეით იყვება.

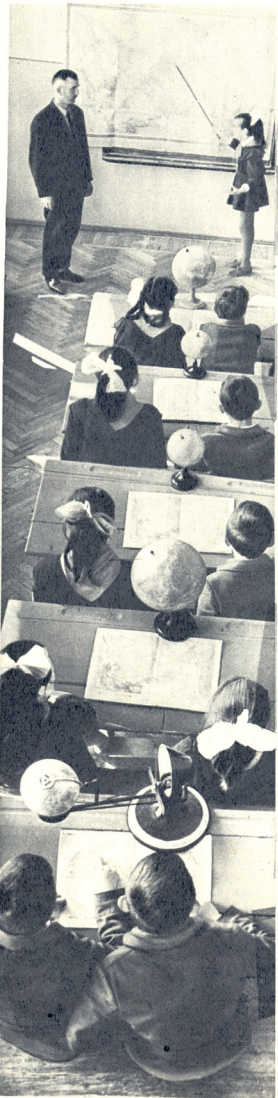
თვალს იტყვებს მხატვარ ბავშვთა ხელთ
შესრულებული ნამუშევრები თავისი შრ-
ავალფეროვნებით, ფერთა სიღრმითა და სი-
ღამაზით. მოსწავლეებს გამოუყვებნით გი-
რჩები, კვირები, რკობი.

...ერთ დღეს სკოლა-ინტერნატში ნიკო პა-
პა მოვიდა. თვალგაბრუნებულზე შეხვდა
მოხუცს სოსო, გააცნო თავისი ამბავები,
დაათვალისწინებდა საყოფაცხოვრებო მომსა-
ხურების თაბებზე, სადაც მისი ტოლგზი
საქმიანობენ — აუთოთებენ, რეცეპენ, კე-
რავენ; ბიბლიოთეკაშიც შეხვდა. მერე სკო-
ლის ბაღ-ბოსტანი და ვენახიც აჩვენა. სულ
ბოლოს კი შთაბეჭდილებათა წიგნი წაუ-
კითხა.

თი რა ჩვეურობა საჭიროვდეს მეცნიერე-
ბათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტს შაოე
მირიანაშვილს. «გასაკვირობა, როგორ მოხერხ-
და ასე მოკლე ხანში ყველაფერი ამის გაკე-
თება. აღმაფრთოვანა მისწავლეთა ცოდნამ,
გონიერებამ და აღზარდობამაც. ყოველ
კუთხეში იგრანობა ის სანიშნურო წესრიგი,
რომელიც აუცილებელია ყოველი სასწავლო-
აღმზრდლობითი დაწესებულებისათვის. გა-
ცეცხნილი ინტერნატის განჩრგს, მის ცხოვ-
რებას და სიაშოვნებით დაგრწმუნდით იმა-
ში, რომ აქ ყველგან უაღრესად დიდი და
სასარგებლო საქმე».

...ბტენის სკოლა-ინტერნატის ცხოვრებაზე
აღფრთოვანებული წერს ბუდაგუშტის სახელ-
მწიფო უნივერსიტეტის დოცენტი, უნგრე-
თის მეცნიერებათა აკადემიის უფროსი თა-
ნამშრომელი, ქართულლოგი მ. იტბანო-
ვიჩი, წერენ კებლან, პოლონეთიდან, ჩეხო-
სლოვაკიიდან, კაიბალისტური ქვეყნებიდან
ჩამოსული სტუდენტები.

აი იაონელი სტუდენტის ჩანაწერი: «ჩვენ
ვნახეთ, თუ როგორ ცხოვრობენ და სწავლო-
ბენ აქ ბავშვები; ჩვენთვის ეს კარგი გაკე-
თილია. დაგრწმუნდით, რომ საბჭოთა ბავშვ-
ები ცხოვრობენ უკეთესად, ვიდრე იაონელი
ბავშვები».

სალონელის 1600

უკვე ოცი წელია, რაც ქართულ სცენაზე ელვარებს ელენე ყიფშიძის მომზადებული ნიჭიერი მეტა როლი შესასრულა. ეველა ესენი საკმაოდ რთული და საინტერესოა არიან, თვით ეპიზოდურნიც კი. თითქმის პირველივე როლიდან (ნუცია) — მ. გარევიშვილის «ხარატიანე კერა» წამალა მან ზღვაში მთავარსა და მეორეხარისხიან როლს შორის და ძალზე საინტერესოდ წარმოვიდგინა სოფლის ქორიკანა გოგო ნუცია; ამ სახეზე, მსახიობის მიერ ორიგინალური შესრულების წყალობით, მყუდრობის სიმათიაც კი დაიმახსურა. არჩევნულბრები იუმორითაა შექმნილი ლეივისა სახე (დ. ლობჩინაინის «სამი ბუღბუღის ქ. № 17»). ლუბიცას ბეგია არაფერი აქვს სთქმელი, მაგრამ მსახიობი ტყვეთა და მოქმედებით უსიტყვოდ ბეგის ლაპარაკს.

ახალგაზრდა მსახიობის შემოქმედებით გამარჯვება იყო ღილი — ვ. გაბეცკირას პიესისა «გაბაფხლოს დღე». ამ ღირსეულ გმირის სახე კ. ყიფშიძემ მალე სტუდოიკო თეატრში შეამკო. მის თეატრ — ანა ავლიას კომედიაში — «შავთაბა გოგონა», — მშობლებისაგან განებებული გოგონა, მშობლად პირად სიამოვნებისა და გართობაზე ფიქრობს, მაგრამ, მისთვის საყვარელი არსების, შერაბის, დახმარებით იგი ახალ ცხოვრებას იწყებს, აკვირს

წყევტს საკეთარი მოზღვრებანიც კი და იქცევა საზოგადოებისათვის საჭირო პიროვნებად.

კ. ყიფშიძის მიერ შესრულებული ხასიათების სირთულეზე მიგვიითხვას ერთი ფაქტივე: ლენინგრადის დიდ თეატრში მამდმუხუდ კუქუს როლი, სებასტიანის «უსახელო ვარსკვლავში», ჩვეისორმა ტოტეტიონოვამა მამაკაცს დააყისრა (რადან ეს როლი მსახიობისაგან დიდ ძალასა და სიმკვეთრეს მოითხოვს), ელენე ყიფშიძემ კი შეძლო, თავისი აქტიური ხელოვნებისა და ენერჯის წყალობით, შინაგარე მამდმუხუდს — მამდმუხუდ კუქუს დაეფუყავი სახე შექმნა; ამ როლზე შეუბოძას მსახიობი ცილბოძადა რაც შეიძლება სადღ, მაგრამ მთელი სიღრმით წარმოვიდგინა გმირის შინაგანი საყვარო და, ამავე დროს, არ დაშორებულა ავტორის ჩანაფიქრს. მან შევენიერა წარმოგვისსა გარეგნულად გამოფიქრული პორტრეტი იმ ადამიანისა, რომელსაც ადრეც კი ახსოვს, გააჩნდა თუ არა ელენემ რაიმე გრძობები, ქალბერი სიყვარულე და სიხანე.

დასრულებული ხელოვნის სახით წარმოვიდგინა ვ. ყიფშიძე თათარ ჩტიქის პიესაში — «თისა ვისი». ამ მის მიერ შესრულებულ მადას მისი სანახიობი ოსტატობის ჩინებული ნიშნებია, ხოლო თვითი მადას სახე ძალზე საინტერესოა — ის არის მთელი

საბუქტალის წამყვანი პერსონაჟი და, ამასთანავე, აშკარად უარყოფითი. მსახიობს სჭირდება კონსტრუქციული ტაქტი და ადლო, რაია აინტელექტუალური და კიდევ გაიყვანოს ეს გმირი. ვ. ყიფშიძემ მთელი თავისი ოსტატობის მომარჯვებითა და მთავალდებურადი პატივის გამოყენებით დასძლია უარყოფითი პერსონაჟების წარმოსახვის საყოფილოდ გარკვევლები გზა — აშკარა, შეუნიღბავი მხოლბა თავისი გმირისა. პირაქით, თავისი გმირის წარმოსახვისას, გაითავალისწინა მისი დღებოთი თვისებები, წინა მალზე წამოსწია ისინი, მაგრამ ისე ოსტატურად დაუბრისპირა მისგან ბოროტ ზრახვესა და მიხანს, რომ გაიარწყუნდნენ და მაგდასავე მამხილებულ საბუთად იქცნენ. ამ პიესაში ელენე ყიფშიძე მყუდრობის წინაშე წარსდგა როგორც ყველა იმ სულმახალ ადამიანთა ზრალმდებელი, რომელზეც ბოროტ ზრახვებით შეწყობილი ეგრძინაჟ კეთლი, ის იყო მსახიობის კრემარტი გამარჯვება.

ყოველი დიდი შემოქმედისათვის საინტერესოა შექმნილი გმირებთან შეხვედრა. ელენე ყიფშიძე დიდხანს ელოდა ამ შეხვედრას. პირველად პატარა პირენი განასახიერა ტრაგედიაში — «რჩიარდ III», შემდეგ ბეატრიკე — კომედიაში «აურსაური არაფრის გამო». ძალზე საინტერესოა მის მიერ შექმნილი ვიოლას სახე კომედიაში —

ჩემს პაპას

ჩემი კარგი პაპილი
სამშობლოს მზეს ფიცადღა,
ხელიც მაშინ დაკარგა
თურმე მე რომ მიცაღდა.
გენაცავად, ნუ დარდობ,
ჩანას მე მივსწავარი —
მაც ხელს მაღე მოგიჩრენ,
ექიმობას ვისწავლი.

თახარ აპაიოზილი

ისკალატორი

დავსკუბდით ესკალატორს,
არ გავივრძინა სულაც დაღლა,
ჩაჩვივეყანა ყველა ქვემოთ,
ამობრუნდა ისევ მაღლა.

ამიტომაც ვადაწყვიტეთ,
მეტრო შინაც გავაკეთოთ,
კინებზე რომ ვერ ჩადის
გაეხაროთ შაბა თედ.

წილი დარბაზიში.

პატარა ბიძისათვის

კრუხი და ტყუი

ნიმი მანჯაბალი

წელს პირად ქათმის კრუხი დასეირნობდა წიწვლებით, წიწვლებში ერთი ინდურის ბუქცი ცრია.

კრუხი თავის ზეილებს თავს დახარობდა, განსაკუთრებით კი ინდურის ბუქს, რომელიც მოწინელი დასდებდა კედლს თავის „იდებს“ და გახუდებოდა წიწვად. წიწვლები კი ცილბოძნენ, დახტოდნენ, საყენს იტებდნენ. ზებინებისას კრუხი მოუხობდა თავის ზეილებს და ფრთებს კვეშ შეიუფებდა ხოლმე, წიწვლები მკვირილად მიიქურობდნენ, მიეკრებოდნენ და ვატრუნულნი იხდნენ. ბუქი კი დღეს ახერხებდა თავის დაძლევის, ტანი ეყოფილის გარეთ ჩტივობდა.

ერთხელ ბუქს ბული მოუვიდა წიწვლებზე, მეც მიმიწვიო დედაჩემთან, ცობა გაეზიებო.

— გენაცავდი, იმ სიმაღლე აუღარწულხარ, შენ რომ გაიწვიო, ჩვენთვის აღარ

დარჩება ადგილი. მერე და, ეს ჩვენი დედიკოა, შენ კი ჩვენი და არა ხარ. ავირ, იმ შენ, გრძობსებია დეიას უფრო ვაგებარ, ბუქცით რომ დასეირნობს.

— მარალოა, გაეგეთო — დაიძიებს წიწვლებმა და ცემა დაუწევს.

გალახლად ბუქს შეუნიღდა, ცრემლობრივული გაიქცა ინდურთან და იმან მიიტანას. ბუქცებმა უცხო ბუქი რომ დაინახეს, ხა-ცენარად გამოვიდნენ — წადი აქედან, შე მაწიწვლები; აქ ხაიდან განდობი.

საუფლო მძივს გამოასწრო ცოცხლმა. ისევ კრუხს შეუტყვევა:

— დედიკო, მიწვიდე რაზე.

კრუხმა ფრთა ვადაფარა და მიუღებრია. წიწვლები კი დატყუანა: არ გაეგეთო ამის შემდეგ ჩსებო, თქვენ ყველა ჩემი ზეილები ხარო, ყველაზე მაქვს ამაგი და ერთნაირად მიყვარათო.

„შეთორმეტე დამე“, სადაც მსახიობს ორმა-
გი გარდასახვა უხდება, მაგრამ ამ რთულსა
და წინააღმდეგობებით დასავსე როლს მან
ოსტატურად გაართვა თავი. მსახიობი კვლავ
ელის შექსპირის გმირებთან შეგებერას, შე-
იძლება ეს იყოს კატერინა „ქრეველის
მორჩეულებაში“ ან სხვა, დიდი ხნის ნაოც-
ნებაა...

ასევე სინერგის იყო ელენე ყიფშიძის-
სათვის ეკრიპიდეს „მედია“, სადაც მსახიო-
ბი ქორის ერთ-ერთი ქალის როლს ასრუ-
ლებს. ერთის შეხედვით ეს ძალზე ეგზოტ-
რიკი როლი მსახიობს დიდ როლსაც კი
ურჩევნია.

...ტანჯვის დაუსრულებელ გზას მიიშვ
ბოიკი მიჰყვება მედია — ვერიკო ანჯაფ-
არიძე. ძალზე ძნელი მათურებისათვის შე-
იკავოს თვალზე მომდგარი ცრემლი. ქორის
მედისაყენ შებრუნდება, თუცა მაყარბელ-
ი ამას უკვე ყურადღებას აღარ აქცევს,
ისიც ხომ ქორის მსგავსად მედისადმი უსა-
ღვრო თანაგრძნობითაა გამსჭვალული. მაგ-
რამ, მას მხედველობიდან არ ჩრები ქორის
მდგომი ქალი — ელენე ყიფშიძე, რომლის
სახეზე, სხეულის ყოველ მოძრაობაში მე-
დიას ტრავმის ჩუმი ანარეკლია.

ელენე ყიფშიძის შექმლია უსიტყვოდ
ითამაშოს სცენაზე. ხოლო მისი თვით უბ-
რალი ფრაზაც კი, ღრმად გააზრებულ თა-
მაშთან არის შერწყმული და ავტორის ქვე-
ტექსტის გახსნას ემსახურება. ალბათ, მათურ-
ებებს არასდროს არ დაეიწყებდა იგი მო-
სამსახურე გოგონა ჰილდას როლში (ს. ბე-
გიაშვილის „უცნობი“). ქალბატონმა ჰილდას
გრძელი კაბის ჩაცმა უბრძანა — სტუდენტის
ასე დახვდით. ეს შეხვედრა კი მისთვის უსი-
ლოვნო მოვლენებთანაა დაკავშირებული...
და აი, ისმის უბრალო ფრაზა: „შესისს,
ფრაუ“, სიტყვამ დაკარგა უწინდელი სიმ-
სუბუქე, ახლა იგი ქვასათი დამბიდს თით-
ქის, და ამით რამდენი რამ გვითხრა.

დიდი შემოქმედებითი გამაჩვენა მოუტა-
ნა ელენე ყიფშიძის მი ყწყეთელის როლმა
(ვ. კანდელაკის პერიოდიკული კომედია „მია
ყწყეთელი“). ეს სახე მსახიობის შემოქმედე-
ბითს გვიჩვენებს წარმოადგენს. აქ იგი მრავ-
ალმხრივ იყენებს თავის სცენურ მონაცე-
უმებს, და ქართული ქალის არაჩვეულებრივ
და ორიგინალურ დრამატულ სახეს ქმნის.
ესაა სახე ქალისა, რომელიც საქართველოს
ბედუქმდებლობის ხანაში იძულებულია მია-
მყავდეს სამიხის ჩაიყვას. ტაშის კრიალი
მოიარა მია-ყიფშიძემ საქართველოს ყოვე-
ლი კუთხე. ყველან ახალი ერეკლეები და
ახალი მანქანები, ყველგან ახალი მიზანსი-
ნები, დეკორაციები, მუსიკა... და ყველან
ერთნაირი ანსული წარწერით — „ყველა
ბილთი გაყიდულია“... დიდხანს, ძალიან
დიდხანს ლაბარაკობდა თეატრალად გამოსუ-
ლი მათურებელი ელენე ყიფშიძისული მია
ყწყეთელი. მაგრამ თვით მსახიობისათვის
დაუიწყარი დარტება წარმოადგინა გამარ-
თული ერენის მუსიკალური კომედიის თე-
ატრში (1958 წ.), სადაც მსახიობი მთავის
როლის შესასრულებლად მიიწვიეს. ელენე

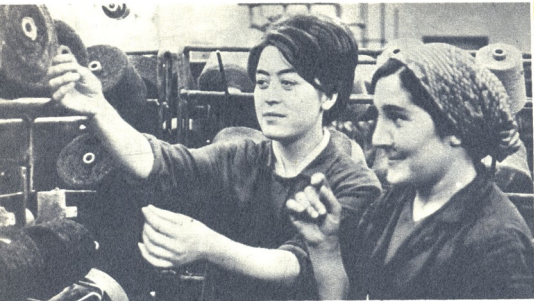

ელენე ყიფშიძე — მია ყწყეთელი

ყიფშიძე ისეთი შინაგანი ექსპრესიითა და
ისეთი გრძნობით თამაშობდა, რომ სომეხი
მათურებლისათვის ყველაფერი გასაგები
იყო. და აი, დიწყო მესამე მოქმედება. სცე-
ნა წარმოადგენს დილგას. მართალია მათე
ბიქს ამაყად უქირავს თავი, მაგრამ შინაგა-
ნად იღვლას... „არტომ მოკალი თავადი“, —
ისმის სიმხტრად და შემდეგ, მონოლოგის
ბოლომდე (რომელიც მთლიანად სიმხტრე
ენაზე წარმოითქვა ელენემ, ფეხები არ
ცხრება. აქ მოხდა საოცრება: აღფრთოვან-
ებულმა მათურებელმა ელენე ყიფშიძე ხელ-
ში აიტაცა. „ეს სიხარული და ბედნიერება
ჩემს შემოქმედებით ცხოვრებაში, რა თქმა
უნდა, განუმეორებელია“—განგებს მსახიო-

ბი. თურმე, იცოცხლო სცენური სიყოცხ-
ლო, იცხოვრო მხატვრული სახის ცხოვრე-
ბით, იმოქმედო მისი მოქმედებით, ეს არის
მთავარი და არა სიტყვა. ბევრი რამ დაიწერა
ყიფშიძის მიათ, ბევრი რამ ითქვა, მაგრამ
ყველაზე მთავარი თვით მსახიობმა იქცა:
... სიხარული ცრემლი მაწვება. მე არ
დავდლოვარ, კიდევ შემოილა გავიშეორო
საქტეკალი. აქ თქვენ ლაბარაკობდით იმ
სიროთულზე, რაც ჩემთვის უცხო ენაზე შეს-
რულებისას წარმოიშვა. მაგრამ განა თეატრ-
ალური ხელოვნების სამყაროში ყველა
ჩვენანან არა გვაქვს ერთი საერთო ენა —
ენა აქტიურილი ოსტატობისა? —

დალი მელაძე

ბრძოლანი თ. თუთიაშვილი და მარტოველი ნ. აფთიაგი.

სოხმსხლე გმეჯოლეჯ

თბილისის მეულ-კემოლის კომბინატო კარგი შრომითი მანქანელები აქვს თინა თუთიაშვილის ბრავდას. ბრავდას 28 წეერია. ერთ-ერთი მთავანი სამამელო ოში დღეუბელი თინა ოსებეძა. და დვას იგი, გარდასულ დღეთა გმირი, დღევანდელ შრომის გმირებთან, ისევევე ცქირალა და სხარტ, როგორც ამ 30 წელს წინათ იყო, როცა 18 წლის თორტიზიდან მოვიდა მეულ-კემოლის კომბინატის სამუშაოზე.

უნი იყის, რამდენი ოცენა ჰქონდა მამინე ქვით სურდა გამხდარიყო და წარმოებისგან მოუწყვეტლოვ დაამთავრა კიდევე მელიდინის დის კურსები. გვა ხსნილი იყო, მისი სურვილის შესრულებას თითქმის ხელს არაფერი უშლიდა, მაგრამ ომი დაიწყო. თინა ამ თვისი დავითი ბრძოლის ევლებ დანიხა და არც დაყოფინა...

სასეიო დაზგების ბრძოლე გვერთი ქვებეზის გრიალმა შეცვალა, სატრინოს ლურჯი ხალათი — ტანზე უხერხულად მოგებულმა ჭარისკაცურმა სქელმა ფარავან. ყოველი დაჭირების ევენსა გულს უფეშვად მოწყულებს დას. იგი არ ერიდებოდა ტვიციონებშია წვიმას... ვინ იყო, რამდენის სიციცხლე გადააჩინა. ჯარისკაცებმა ჭაღორტიც კი შეაქვეს. მაგრამ აპირლის ერთ სესხიან დღეს თინა ოსებეძისძე მთავნი ვერავმა ტვიცია მდინარე ოღოთან. თანამებრძოლებმა ედვარ უშველეს კალმეილს. მისი უსიციცხო სხეული შეილივით ჩაიკრა მდინარეში.

ეს იყო პირველი ქალიშვილის ქეშმარიტი გმირობა. ქეშმარიტი, ვამბობთ, რადგან მას შეეძლო ეგრუნა საყოფარი სიციცილის ვადარჩენისათვის. მაგრამ იგი ბიოტიკით მოიქცა, სხვათა ვადარჩენად ობრუნა; დაჭრილებით საესე ნავს უბეძა და

ორიოდ ხელეუმბართი ფაშისტთა მოახლოებულ ტანეებს გვა ვადეულბა.

ასეთებზე არ ოთქებია — მოცულა. მით უმეტეს, როცა მათ საქმეს სხვები აგრეულბენ. თინა ოსებეძის დაზგა არ დღეუბელა, ის კვლავ გუფენებს. ეს კი ნიშნავს, რომ სიციცხლე გრეულბდა.

როცა თინა თუთიაშვილი კომბინატის მოწინავე ბრავდითა საეანგებო კრებებზე სიტყვით ვაგოვიდა და ვანაცხადა: სამამელო ომის გმირი ქალიშვილის თინა ოსებეძის სახელი მოსასოველად ჩემი ბრავდა იბრძვისო, — მაშინ იგი მარტო არ იყო, მას გვერდში ედენენ ამ სურამში ვაგვადარავებული ადამიანები: ნადია ჰქელაშვილი, რომლის ხელეში ვაიზარდა და ვაფართოვდა კომბინატი, რომლის ხელეში სოვაცესთა თვითონ თინა თუთიაშვილიც დასა მავჯარბანი, თამარ ნარბინიძე, ნინო ბუჩქვენი, მაველა კორძაია და სხვები. რომელთა იმედი ყოველთვის აქვს ბრავდალს.

ბრავდის წეერები 4 მანქანას ემსახურებთან. ვეგმით ბრავდამ 2,200 კგ ნართი უნდა მიწოდოს სატრეს ვანყოფილებს, ამას კი ნახევარ ტონას მიინე უმადებენ ხოლმე ცელაში.

თუთიაშვილი რომ საშუალო სკოლიდან კომბინატში მოვიდა, სატრეს ვანყოფილებში ნართის მომხსენად დაიწყო მუშაობა. მალე დაეფულა მინდობილ საქმეს, ფხზხლად ადევნებდა თვალურთ მანქანას. როცა მასარბავეული ვაიესებოდა, სწრაფად ხსნიდა და ახალი ცვლდა. მერე უფრო მანლო საქმე მიანდეს, მორაფებულ მანქანაზე ვადიეცევის საშუალოდ.

ეს მანქანა ვაცილებით უფრო ბოთლია და მისმა მერერებმ, როგორც იტყვიან, ასი

თვალი და ასი ყური უნდა ვამობებოდა, ვეერი ნართის შეერთება დიდ სიძნელეებთანა დაეკვირვებოდა. ვანსაკთვრებულ ყურადღებას მოითხოვს მწმენდავი დანები, რომლებიც ნართს ატარებენ. სწრაფად ამ დანებზეა დამოკიდებული ნართის ზარისბარინა და ზუსტად ამ ზომის დიამეტრის დაეცა, რომელსაც სხვასდასვა დასახელების ქსოვილი მოითხოვს. თუ დანებს შორის დადგენილი მანძილი დარღვევა, მათს შორის ვამავალი ნართით უხარისხო იქნება. ნართს ეს უხარისხობა ბოლომდის ვადეცვს და მჭსოველებს დიდ დაზარალებას უქმნის.

ერთი სენიეო სკრის მორაფებულ მანქანას: ხზირად ნართის რომელივე წეერი წელებდა და ბობინაზე ორის მავიერი ერთი წეერი ნართი ეხვევა. ეს იმდენად შეუშენველია, რომ თუ საქმე ზედმიწევნით არ იყო ვერავრის მიხედვით. ასეც არ იყის, მანქანის სიგრძე ბარე ოცი მეტრია და ადვილი წარბისდადგენია, რამდენი ამისთანა ბობინა და რამდენი წეერი ნართი ეხვევა ერთ და იმავე დროს.

აი ასეთი რთული მანქანაზე მთლიან ნამდვილი შრომითი ნათლობა თინა თუთიაშვილმა. ოთხი წელწელი დასტარდა თინას, რომ მორაფებული მანქანა შეეცვალა და ბრავდითად დაეწინაურებინათ. ეს ყველაფერი შეეცვრივად როდი მოხდა. შრომის მოყვარე ქალიშვილი მამინაც კი ჩაპირკიტებულა მანქანას, როცა იგი ტექნიკურად ვაგვამოთავი იყო და შეეკეთებულა ხელს მოითხოვდა.

რას ვაჯერებ და რას ეძებო, — ხუმრობით ეუბნებოდნენ ხოლმე თინას თანამოსკეპნი, როცა მანქანაში ოთხარტულს ნახავდნენ.

არ ვიცი, იქნებ ისეთი რამე სცავდა, ჩვენი შევიდოდა ვაგავეთით და სხვათა მყოფდენში ბრო ჩად დაეკავრეთო, — უბახულებდა ხოლმე გოგონა.

დაინტერესებამ ნაყოფი ვაიოლი. თინამ ზედმიწევნით კარგად შესწავლა მორაფებელი მანქანის აგებულება და ახლა წარდგინა რემონტის თეორიული ვაგებულება.

ბრავდისად დაწინაურების შემდეგ ვავიდა ორი წელი. 1964 წელს თინა თუთიაშვილი ბრავდად კომუნისტური შრომის სახელი მოიპოვა. ეს ახალგაზრდა ბრავდის ორის დიდ ვანყოფილებს იყო. ამ ვანყოფილებმა დაიბადვინა თინა ოსებეძის სახელობის თვის ებრძოლათ სხვა 17 ბრავდასთან ერთად.

აქაც ვამარჯვეს და ბრავდის საპატიო წეერად თორბებული ქალიშვილი მოიკვს.

შრანს ოსებეძის სახელობის ბრავდამ პირინდალად ვანდალდა აღუბული ვალდებულება და ზეუფელდის მესამე წელი 20 დეკემბრისათვის შესასრულა. ახალ 1969 წელს კიდევ უფრო მაღალი შრომითი ტემპი აადღეს. ჯერჯერობათ ისიც ემარა, რომ ბრავდის წეერებმა წლის ბოროველი კვარტალი არა დღით აბრე შესასრულეს და კომბინატს ვეგემის ზევით ასეული კილოგრამობით ნართი მისცეს.

ნომ თნი ტუეტი

იგი 19 წლისაა. დაიბადა სამხრეთ ვიეტნამის განთავსებული ზონაში, სოფელში, რომელიც ზღვისპირა დაბლობის შეაგულში მდებარეობს.

1962 წელს, როცა ნგო თნი ტუეტი 13 წლის იყო, ამერიკელმა ავრისორებმა სიყვდილით დისაცეს მისი მამა. არი მძა შეიპყრეს. უფროსი იქვე მოკლეს, უცნობის კი საპრობლეში ჩააგდეს. 1965 წელს, როცა გოგონა 16 წლისა გახდა, დღეა დაუბნობრტებს. მარტო დარჩენილა ქალიშვილმა თხოვნით მიმართა განმათავსებელი ეროვნული ფორტის წარმომადგენლებს, მებრძოლთა რიგებში მიმღილთ.

ახლა ნგო თნი ტუეტი პატარაწილი რაზმის უფროსის მოადგილეა. ამ რაზმში ყველაზე უფროსი მებრძოლი 23 წლისაა, ყველაზე უმცროსი — 11 წლისა.

თი ნგო თნი ტუეტი იგონებს ერთ-ერთი საბრძოლო ეპიზოდს, რომელშიც თვითონ მონაწილეობდა:

„იმ დღეს ჩვენი რაზმი ზღვის პირას იყო გასული. ამერიკელებს ალყაში მოგვკლათ განმათავსებელი ეროვნული ფორტის ათასეული და ზემოდანაც ბომბებს აყრიდნენ. მტრის ტანკები მდინარის დღტას ფარცხადნენ. ათასეულის მებრძოლებმა ქანკი გააყლეს მოწინააღმდეგე, მაგრამ ბოლოს მაინც იძულებული გახდნენ უკან დაეხიათ. ჩვენს რაზმს დავადა დაფარა ათასეულის უკანდახევა. ნაპირზე დაფარადით. თხინმა, ჩვენი შორის ყველაზე ნორჩმა მებრძოლმა, ნაღმები ჩააყო. უკვე გვიახლოვდნენ მტრის ტანკები, ჩვენი ველოდებით. როცა ისინი ნაპირთან მოხბოდნენ, დეტონატორის ზონარი მოკვანა. ერთ ტანს ცეცხლი გაუჩნდა და აფეთდა, დანარჩენები უკან გაბრუნდნენ. ამ დროს ვერტფრენებიც გამოჩნდნენ. ჩვენი რაზმი იო პატარა ჩაფულად გაიყო. ერთ ჩაფულს ცეცხლი უნდა დაეშინა ვერტფრენებისათვის, მეორეს კი — ჩარისაკებისათვის, რომლებმაც მოასწრეს ჩვენი ალყაში მოქცევა და სულ უფრო და უფრო წარმოიწვედნენ. როცა ვერტფრენები დაიდა დეფენდ, ცეცხლი გაუხსენიო, სამც ცეცხლ მოედო და ძირს ჩაიფარდა, არი დაზარადა და უკან გაბრუნდა. ახლა ირივე ჩაფულს ჩარისაკებს მიუბრუნდით. როცა

ისინი დაბლობები 10 მეტრზე მოვიგებოლენდენ, ტყეები დაღუპნენ. პირველი წყება მოცეცული, დანარჩენებმა პირი იბრუნეს, მაგრამ, მალე ძალბი გადააჭყვეფეს და ახალი იერიშისათვის მოემზადნენ.

ჩვენი ბალახები ჩაუწყნით და ლოდინი დაიწყეთ. როცა მტერი ახლის მოვიდა, წამოიშალეთ და ტყეის ცეცხლი შეეაგებეთ. ითხარე მოიბანეს იერიში და ითხვევკერ უკუვაპციეთ. ამგვარად დაფარეთ ათასეულის უკანდახევა.

იმ დღეს მტრის ტანკებმა მაინც მოახერხეს ჩვენი სოფლის ბლოკირება. მაშინ ჩვენი გადამაღული შაშხანები და სამანები გამოვიყენეთ, რათა მოგვედინა ჩვენი ჩარისაკებიც ვეყუყუა. ისინი თვებუკერ დაბლაღეში იყვნენ შემადგენი. მტერი ისინდა, უსულელო დეუა ჩვენი პატარა იხინი. რაზმის წევრებს ვუბრძანე მდინარეში შესულიყვნენ. ამერიკელთა ყურადღება მტრის ტრეპი გაღმომტებანა, იმდენ გავცურე. ჩვენი რაზმი

საქართველო

მხარში მომხვდა. ჩემს დასამარებლად გავრეცული მოუშურა მეგობარი ქალიშვილი. ვეცდებო სამანებმა უკვე მეორე ნაპირს მიადღეს და მალე თვალსაც მიეფარნენ. ამოცანა შესრულებულა! ჩვენ უკვე მოგვეწვედნენ ამერიკელები და დაგვაპირებეს. ნაპირზე ხალხი შემოგვხვია. ჩემი მეგობარი ქალიშვილი ამ ხალხში „გადნა“ და გაჯარჩა. მე პოსტალში გადამიყვანეს, სიადანაც გაიქციე ფრონტის დასამარებთ.

ყველაფერი ეს ნგო თნი ტუეტიმ ფრანგი ქალბიბს კონტრესზე ილაპარაკა. ამ ახალგაზრდა გმირი ქალის ამბები, როგორც ორი წელიწადი სულ იცეკვავდნენ სხვა ვიეტნამელი ქალიშვილის ამბავს. ამ ქალიშვილებსათვის ყველაზე მაღალი და მნიშვნელოვანია ბრძოლა თავიანთი სამშობლოს მიწაწველად ამერიკული აფრისორების განსაღვენდა.

„შენსდინი მირა“.

1968 წ. № 4.

„ქანრითელი და გონიერი ბავშვები“.

— თი, ვიეტნამელ ქალთა კავშირის ლოზუნგი. საიხუნდეს პროციციის, ნამშატის მამრის, ეყო ტუიის სკოლის მთამე უკლასის მოსწველე ბიჭუნა — ათა წლის ჩან დანჯ კხორა მდამნიღლეუსის ავტორია, ზოგი ამ ლექსთავანი ძალანა კარგია. თი, ამ პატარა ბიჭუნას ერთი ლექსი:

როცა დედა შინ არ არის

როცა დედა შინ არ არის — მე კარტოფილს ვთლი,
როცა დედა შინ არ არის — ბრინჯის მარცვლს ვთლი.
როცა დედა შინ არ არის — სუფრის ვუვლი, ერთავ.
როცა დედა შინ არ არის — ბაღა-ბაღანის ვრწყავ.
როცა დედა შინ არ არის, როცა მე ვარ შინ,
ეზობალოც დავტარილებ,
კარტოფლს მუშინ.
როცა დედა შინ არ არის.

დედა დილით დაბრუნდება — ხვდება კარტოფლი.
შუადღისან დაბრუნდება — ეხვებ ბრინჯი ტბილი.
საღამოსან დაბრუნდება — თვალს წვევებს ბალი შლილი.
გვიან ღამით თუ დაბრუნდა,
თუ დაბრუნდა გვიან,
გიახარებს: ეს ბოლოც კარგად დაგავიჯია.

— შეილო, უკვე კვიანი ხარ, მომეწერა, მჭერა.
— არა, დედა, საუყარელო, პატარა ვარ ჭერა.
მეგამ ვეზბე — ტანსაცმელი დივიფენდა წვიშამ,
და შენს თმებზეც მცხუნვარე მუის პაანება ბრწყინანს.

და მე ჩემთვის ვიმეორებ: იანკების ბრაღია,
მე და შენ რომ ასე ვწვალბობი, —
იანკების ბრაღია,
მაგრამ ჭერ რომ პატარა ვარ?
პატარა ვარ ძალიანი

* იბეჭდება მცირელი შემოკლებით.

მეზღვენი საკრებულო ქვენი

მინდა, მაგარი იყო

ჯე, ჯე, ჯე დაიხსოვება!

სამსახურში წასვლის წინ:

1. ჩაიცი მოდრად, მაგრამ არავითარ შემთხვევაში შენი ჩაქმობა არ უნდა იყოს ექსტრაგადანტური. ელევანტური ქალი თავს არღებს ტანზე შემოსხვილ სეიტრს, გამჭვირვალ ბლუზას და ღიღ დაკოტებს.
2. ნუ წახვია სამსახურში სულ ახალი, გამოსაცხელი ფეხსაცმელი. გრიდ, ძალიან მაღალ ქუსლებს, ჭერ კბილი, მოდიან ადარ არის და მეორედ, ძალიან მაღალქუსლიანი ფეხსაცმელი სიარული ზოგჯერ იჩინებები სიარულ მოგვიკონებს. ამასაც რომ თავი დაეანებო, მოუხერხებელი კალაპირი ტერფსაც ღლის და გუნება-განწყობასაც გვიფუტებს. რა თქმა უნდა, ეს არ ნიშნავს იმას, რომ სამსახურში ქუსლოქმული, ჩაფილნი ფეხსაცმელი იარ.
3. ნუ გამოცხადებდი დაწესებულებაში პარფუმების კორანანტელო გახვეული. მაგარი სუნები (ცხალია, ძალიან მკვირ რაონღნობით) მხოლოდ საღვთისწინაო სლამოზე, კინო-თატრში წასვლისას დასაკუერ.
4. ეცადე, არ გამოცხადე კაბეებში ზედმეტად ვიწრო და მოკლე ქვედაბნით. ასეთი ქვედაბნე დაქმობისას უფრო მოკლდება, უხერხულია და უღამაზო.
5. სამსახურის სამკაულების გამოფენა როდღი მაგრამ საღა ველსაბნენი ან პატარა მივი არც იქ იქნება ზედმეტი.
6. კარგი იქნება ხელჩანთაში იქონიო სათადარიგო წინადა, თუ იმას, ფეხზე რომ გაცდია, თვალს წაუვია.
7. ნუ მიხვია სამსახურში სახეიშო ვარცხლილონი, საღამოსთვის საღვე წასვლას კიდევ რომ აპირებდე. იგივე უნდა თქვას დილაობაზე კოსმეტიკაზე, რომელიც ღლის სინათლეზე კიდ შობაქმელებს ტოვებს.
8. ურთიერ არ იქნება, თუ ხელჩანთაში ყოველთვის ატარებ ნებსს, ძაფსა და ინგლისურ ქინძისთავს.

9. მცდელობე, სამსახურში მოზრდილ ხელჩანთას ატარებენ. ეცადე, ის ყოველთვის წესიერში იქონიო. ხომ შეიძლება, ხელჩანთა ღია დარჩეს, ვიღაცამ შემთხვევით უნდა ჩაიხედოს და არეუ-დარევა დაინახოს. ვეღვაფერს აქობებს, თუ ხელჩანთის რეკვიზიტს ასე გაანაწილებ: კოსმეტიკას ცალკე ჩააწყობ ნეილონის ან მუშაობის პარკში, დოკუმენტებს — საეცალარ პაკეტში, გასაღებს ზალითაში შეინახავ; სათვალეს — თავის ფულთაში.

სილუაქე ქე ქილი

მშვიდი, სრულყოფილი ძილი განითვლონისა და სიღამაობის საწინააღმდეგო. ისინებს ორგანიზმი, წყნარდება ღლის ინტენსივობაში დაქანებული ნერვული სისტემა. 7-8 საათის ნორმალური მშვიდი ძილის შემდეგ თავს გრძობთ მხნე, ჭანიანად, კარგ ხასიათზე დგებით. ხანმოკლე ძილით ეს აღმანი დაღვენება ვერ ახერგებს, ამიტომაც ცუდ ხასიათზე იღვიძებს, თავი დამძიმებული აქვს, სახე — შესხებული, ფერკეთილი.

როცა ძილი სისტემატურად გაკლებათ, ეს ასუსტებს ორგანიზმს, ფიტებს ნერვულ სისტემას, იწვევს ნაადრევ სიბერეს.

აი, რამდენიმე რჩევა, რომლებიც მოგახერხებთ იძინოთ მაგრად და მშვიდად:

საწილი უნდა იყოს განიერი, ვიწრო საწილი ძალუენებურად ვიუტებთო. ასეთი პოხა უხერხულია, არღვევს სისხლის მიმოქცევას. არ ვარჯა ძალიან რბილი ლეიბი, ლეიბს არ უნდა ჰქონდეს ამოზურტული და ჩავარდნილი ადგილები. ზეფრს ბალიშო სახეჩარავულს ძინავს, რაც აფერხებს ნორმალურ სუნთქვას, ხელს უწყობს ნაოქებისა და ღამაბის წარმოქმნას.

გავივიწყოთ, ჭერ კიდევ მწოლარზე, რამდენჯერღვე ღამად ჩაისუნთქეთ, ამომორავთ აფერხებე ხელები და ფეხები, შემდეგ კი წამოღდეთ და აჩატარეთ ღლის ვარჯიში. 5-10 წუთი შესწირეთ სახის მოვლას.

თუ ნამძინარეს ქუთუთოები გისიკდებათ, დასე-ღობით დაღთე ზედ მაგარი ჩაიში დასე-ღობითი საფენები. 5 წუთის შემდეგ მოსწილით, ქუთუთოები არ შეიძინალოთ, ისე წასეთი ზედ მოვლადე ცხიბოვანი კიბეი. შემდეგ კი შეიძინალოთ პირსახოკი. ღამ-ღამობით სახეზე კრების დატოვება რეკომენდებული არაა. ღღბანს კრების დატოვება შეიძლება ვაპროვიწოს კანის მოღვენება და შესიგება.

ჩინებულა ღია ფანჯრანი თოახში ძილი. ზოგი სიციქოსლში ძალიან მგრძინობარავი და ეზნინა ზამთრობით და შემოდგომით ფანჯარა გააღო. მათ ურჩებენ, ძილის წინ გულ-მოღვენედ გაანიავონ სიძინებელი თოახი. თოახში 12-18 გრადუსი სითბო უნდა იყოს.

კარგი ძილი უდავოდ დამოკიდებულია სითბოზე, გუნება-განწყობილებაზე. ამიტომ ლიგნობი, მთუთმეტეს, თუ უძილობა გვირო, კითხვა არ შეიძლება. წიგნი გიტაკეთი, უკრადლებით მისდებო მოქმედებს განვითარებას, მეტი კი ძინებლებათ გამოეპოთით ამს და აზრი ვალუენებურად წაივითულს უბრუნდება. გარდა ამისა, მწოლარე კითხვით მხედვლობასაც იფუტებთ.

დაწოლის წინ გაძლიერე უღლის ხელს მშვიდ ძილს. დაძინებამდე ორი-სამი საათი ადრე უნდა იფაქშიბო.

საღამოობით, სავთოდ, კარგია თავი აარილოთ ყოველგვარ ამფორაიქებულ აზრებს, არ გამოზობოთ სახელოოდ საწარფო პრობლემები, ეცადოთ, თვითდაწურუნების ხერხით განიტკირთოთ თავი ცელი აზრები-სავან. აი, მშინე დაგეძინებათ ღრმად და მშვიდად.

ქიმი-კოსმეტოლოგი ვ.ლიბინაძე

ლექსი ქვემოთაღას...

სუფთა პაგიი მარტო ფილტვებს ეი არა, კანსაც სჭირდება. საღამოს პირი აუცილებლად დაიბანეთ. და, რაც არ უნდა ვეიანი იყო, სახიდან მოიშორეთ კოსმეტიკა.

თუ გსურთ, რომ ღამაბი არ ვავიწინდეთ, უნდა გადავჩვიოთ მაღალ სასთუმალზე წოლას.

ქალებსა, რომლებიც ღლის განამაზობაში ზეფრს ღღბან ან ფეხზე ღღბან, ბრტყელ ბალიშზე უნდა იძინონ და ამავე ღროს ფეხები რაიმე შემღვდლებულ უნდა დაწყონ (ისე, რამდენიმე თაგან შედარებით ოღნავ მაღლა იყოს). ასეთ პოხაში ფეხები კარგად მალსვენები, ტვინი კი უხვად მომარაგდება სისხლით.

სიძლიან წინ და ასევე ღილას, როგორც კი ლიგნობან ადგებით, გააღეთ სარკმელი და ერთი ათეჯ რღმად და ხანგრძლივად ჩაისუნთქეთ და ამოსუნთქეთ — ეს საუცხოო ვარჯიშია ნერვული ურღვლებისათვის.

თქვენი დაბალი წწევა გავთ და დილაობით თავს სუსტად გრძინობთ ამა, საცდით და როგორც კი გაიღვებოთ, პატარა-პატარა ყლუებებით შესეთ ერთი კვირა ცელი ჩაი ღღბინობა და ერთი კოჯი თაღილი. თითქმის მამნივე მოთვინილობა გავივლით და თავს მხნედ იგრძინობთ.

კვირაში ერთხელ მსუბუქად დაბერტყეთ ბალოში, კარგად დაფრთხეთ საბანი. ზეჟარა კი ყოველდღიურად უნდა დაფრთხოთ.

ბევრ დიასახლისს სჯერა, რომ ბალოშივე დროაომუშებები მზუგ უნდა გატაროს და კარგად დაფრთხოს. ნუ იზამთ ამას: ზის-გაზ ბუმბულის ღერები ხვევება და ტყდება. მაგარი ფრთხვის შემდეგ ბალოში შევინათ პირი ბუმბულს ევლარ დაიყვებს და გართეთ გამოვა.

ლებიბეი ვანიავეთ, მერე კი ჭაგრისით ან მტვერასარტუტი ვაწმინდეთ. ლიბის დაბერტყვა არ არის მიზანშეწონილი; ამით მტვერს უფრო დაფრთხეთ და ლიბის პირსაც დაზიანებთ.

პოროლონის ლეიბი ჰიკვირთია — განსაუფრებელი ვანიავება და წეღდა არ სჭირდება. ლეიბი ამოწმონდება სინთეტური სარკები ფრენილები, ვითავილწინეთ, რომ პოროლონი ვერ იტანს მზის სიხვედს.

დალიანდავებელი საბეიბი მსუბუქად ვაწმინდეთ რბილი ჭაგრისით. თუ ძალიან დასკრლია, კიშქმუნდას ჩააბარეთ. ბუმბულის საბეიბი დროვამოშებით ვანიავეთ, ნაკერებში კი რბილი ჭაგრისით ვაწმინდეთ. ნუ ისარგებლებთ მტვერასარტუტი, თორემ პირის ვადალი ლიდლს საბის პირიდან ვაპროტანს.

ბოსნეული ქიშქ

შამიძისი- ხიკვახიყლის ვაშლი...

...ახე უწოდა პამილარს რ. ლოდინმა 1958 წელს. მართლაც, პამილარს ბოსტნეული შორის ერთ-ერთი საყვარელი და ვაჭრებზედ კულტურაა. მისი პოსტდარობა გამოწვეულია ნაყოფის მაღალი საგემოვნო თვისებებით, ძვირფასი კვებითი ღირებულებითა და მრავალმხრივი გამოყენებით. მზად მოკრფული პამილარის მწიფე ნაყოფი შეიცავს 98-99% წყალს, 5-7% შრალს ნოვითერებას, 8-7% შაქარს, 0,85% აზოტვან ნოვითერებებს, 0,8% ნაყარს. პამილარის ნაყოფი მდიდარია ორგანული

მზავებით, მინერალური მარილებით (კალიუმი, ფოსფორი, რკინა და სხვა), C და P ვიტამინებით და, ამასთან ერთად, შეიცავს კარბონის, რომლისგანაც ადამიანის ორგანიზმი გამოიმუშავებს A ვიტამინს, ამ უჯანსახელს თუ ზრდის და ანტიბიფტეპორ ვიტამინს უწოდებენ.

პამილარის ნაყოფში გვხვდება B1, B2, PP და K ვიტამინების საკმაოდ მდიდრეობა. უკლებლივ აღნიშნულის გამო, ადამიანის განვითარებაში მას დიდი როლი შეუძლია შეასრულოს.

აცრეთ ბოსტნეულს არა აქვს ისეთი მრავალმხრივი გამოყენება, როგორც პამილარს. მისი ნაყოფი მოიხმარება ნედლიად, გადამამუშავებელი, დამწინებლები. მარიანების, ვინეგრებისა და საწებლების სახით. პამილარს ფართოდ იყენებენ კულინარიაში. მისგან ამზადებენ ბუტერბრადებს, სხვადასხვა სახის სასაუზმე კერძებს, სუბებს, ფრუტებს და სხვა. ლიტერატურაში აწერენ, რომ პამილარის მოწინააღმდეგეა და გამოყენების 115-ზე მეტი წესი.

პამილარს იყენებენ აგრეთვე სამკურნალოდაც. მაგალითად, თუ აღმოაჩინეს კუჭის წყენის სიმეფიანობა ნორმზე ნაკლები აქვს, ასეთ შემთხვევაში ურჩივენ პამილარის ვარაზად მიღებას, რადგან ის ხელს უწყობს მის რეგულირებას. ამავე დროს, პამილარი ამარაგებს ადამიანის ორგანიზმს ნაკლებადვარ ნოვითერებით და, ამდენად, აპრობებს ნოვითერებათა ნორმალურ ცვლას.

პროფესორ კ. პ. პეტროვსკის მონაცემებით, ვიტამინი C, რომელიც პამილარის ნაყოფში საკმაოდ მდიდრეობს, არეგულირებს ქოლესტერინულ ცვლას, ამაღლებს სისხლძარღვთა ელასტიურობას და სიმკვრივებს.

პამილარის მწიფე ნაყოფში გვხვდება K ვიტამინი. აღნიშნული ვიტამინი გამოიყენება სისხლის დენის საწინააღმდეგოდ. შეცნიერები ვარაუდობენ, აგრეთვე, რომ K ვიტამინს დიდი მნიშვნელობა აქვს ქსოვილთა რეგენერაციის უნარის გაძლიერებაში და ქსოვილების და წყულებების შეზორცებაში.

ბარბარისი სიძისის შქქი

ბარბარისი საკვები ნოვითერებით არც ისე მდიდარია, მაგრამ მას მაღალი საგემოვნო თვისებები აქვს. მის გემოს ძირითადად განსაზღვრავს სოლიანი და შაქარი. ს. ფ. ისტაჩანის მონაცემებით, ბარბარისის ნაყოფი ტექნიკურ სინთეზში ჭიჭისის მიხედვით შეიცავს: 6-11% შრალს ნოვითერებას, 0,5% აქმებს, 0,6-1,4% ცილას, 0,1-0,4% ციხის და 0,4-0,7% ნაყარს. ბარბარისი შეიცავს C და B ჭაფუს ვი-

ტამინებს და კარბონის, რომელიც ორგანიზმი A ვიტამინად გარდაქმნება. მინერალური მარილებიდან ბარბარისში ვარაზობს კალციუმის მარილი, რამელიც, მრავალრიცხოვანი სამედიცინო გამოყენებით, ძალიან რგებს სისხლძარღვთა სისტემას.

ნ. ფ. ლეონტივის გამოკვლევა, დადგინილია ბარბარისის საშურნალო თვისებები ნაწებულები და ლვიდის ავადმყოფობის დროს. აღსანიშნავი აგრეთვე, ბარბარისის ერთი ძვირფასი თვისებაც: ის აძვირებს სისხლში ქოლესტერინის რაოდენობას. სასებლად აწირი, რომ სისხლში ქოლესტერინის სიჭარბე ხელს უწყობს სულტრობის განვითარებას.

ბარბარისი არსებობს B ჭაფუს ვიტამინები ამღიერებს ორგანიზმში მიმდინარე ენავა-აღდგენის პროცესს, აწესრიგებს შინაგანი სეკრციის ჭრკვებისა და, აგრეთვე, სეკრციების უწყვეტობას, ხელს უწყობს სკელის უფრო შეთვისებას, აუმჯობესებს ნოვითერებათა ცვლის პროცესებს და სხვა.

ბარბარისი სიძისის

კარტოფილი იმდენ სხვადასხვა ორგანულ და არაორგანულ ნოვითერების შეიცავს, რომ ძნელია მათი ჩამოთვლა. ნაშრომწმუდის, ცილებისა და მინერალური მარილების გარდა, მასში არის ადამიანისათვის საჭირო თითქმის ყველა ვიტამინი, მთელი რიგი მნიშვნელოვანი ფერმენტები და ორგანული მზავები. დაზროს, კარტოფილი შეიცავს ეგრეთწოდებულ მიკროელემენტებს (მა თქმა უნდა, ძალიან მცირე რაოდენობით), რომლებიც, მდელი ცილის მკვეფივართა განმარტებით, ძალიან დიდ როლს ასრულებს ნოვითერებათა ცვლაში. ასეთებია: მარგანეტი, კობალტი, ნიკელი, ოლი და სხვა.

კარტოფლის ცილა-ბუტერინი პროფ. ვ. გოდამანის განმარტებით, შეიცავს დიდ ორგანიზმის ცილების აგებისათვის საჭირო ოცი ამინომეფიდან — თითმეტს.

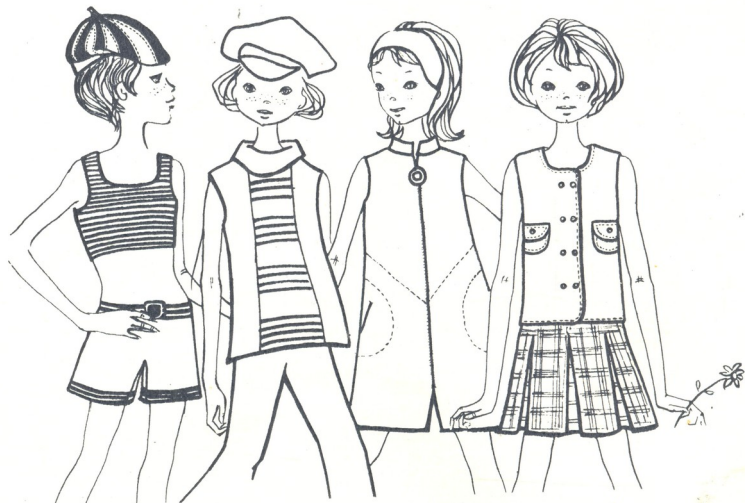
პროფ. პეტროვსკის მონაცემებით, კარტოფილში კალციუმს დიდი რაოდენობით შემეცელობა აპრობებს მოზუცებულობის სასუმი ადამიანის ორგანიზმიდან წყლისა და ქლოროვანი ნატრიუმის გამოყოფას, აძლიერებს გულს შეუფრთხის უნარს და სხვა. პროფ. ვ. გოდამანმა ოცი წლის კვლევითი მუშაობის შედეგად დასაწესა, რომ კუჭისა და თორმეტგოჯა ნაწლავის წყულთვანი დაავადების საკურნალოდ ეფექტური საშუალებაა უში კარტოფლის წყენის მიღება.

ყველა ამ თვისებისა და იწვიითი საგემოვნო თვისებების გამო კარტოფლის ფართოდ იყენებენ კულინარიაში.

შოთა შოთაშვილი,
სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა
კანდიდატი.

Կ
Հայտնա
Իմ Այն

ზოლოცუა იუჯოზა

ზრდისიზი და მღა

ზამკო მაღის რესპუბლიკის დედაქალაქია. მაღალი სახლები, უკანასკნელი მარკის მაწანები, ღამაში მაღაზიები. ერთი თვალს გადავხედითაც კი მიხვდები, როგორ გადახარბოდა ერთმანეთში დღევანდელი და ძველი, საუკუნეების მანძილზე დახვეწილი ტრადიციები. ყველაფერში, ქალის თმის ვარცხნილობაშიც კი, იგრძნობა ეს.

დღევანდელ მაღაში შეხვდებით სახალხო მილიციის ფორმში გამოწყობილ ქალოზილებს, სახელმწიფო ავტომობილის მუშაკებს. ახალგაზრდობის სპორტული დღესასწაულის დროს, სტადიონზე, მე ვნახე ქალიშვილები მოკლე შარვლებსა და მაისურებს. ში, და იქვე ვხილავდი ეგვიპტის, ცისარტყელის ყველა ფერით ატვირთულ, საოცრად საზეიმო და ნაზი ეროვნული ტანსაცმელი.

ახლა აფრიკაში პარკები შემოვიდა მოღაშა. მტისშეშატა პარკშია ქალბილი თავიანთი ლუმე, ზუგუმა თმის ფუნჯებით ნეილონის საბურღელში მოხვევენ, მაგრამ ან ძვირია ის პარკები — აფრიკელი მუშის ორი თვის ხელფასი თანაც, როგორც ცხელია და ...

აფრიკელი ქალების მეტი წილი საკუთარ თმას ირჩევს, რომელსაც საოცარი ხელოვნებით ივარცხნიან. თაბაქიდან თაბაქს გავაძეგმავს ეს უღაქუხი ხელოვნება. თმის დარწმინხი არც ისე ბევრია, მაგრამ შიხი დალაგება ფანჯარა: შთელი სისრულით ჩანს დახვეწილი გეოგრაფია, მოხდენილობა, მღღარა რიტმის გრძნობა. საათობი ჩაკრებებზე თითოეულ ვარცხნილობას. როგორღაც ერთ მაღელ ქალს ვკითხე, რამდენი საათი გეოგრაფის ქალოზილის დასაქარცხნელად მეოფი.

— ერთი საღამო, — მაისახს მან და დასამტყეცხლად მოგიერ დღეს ტფურად ჰქონივანა სულ სხვაგვარად დავარცხნილი ვიქონივითი.

გახარობია, რომ გოგონების ვარცხნილობაში (ზავშეებს განსაკუთრებული გულმოდგინებით ვარცხნილი) სრულად არ აგრძობა ტრადიტი. თითოეული ვარცხნილობა განუთრებელია. სპორტული დღესასწაულის მონაწილეებს შორის ვერაფერი ვერ აღმოვაჩინე ორი ერთნაირი ვარცხნილობა.

შ. ბარბოზი

ხიხის რუმ ლაბარაკი შემძლო...

ქალაქი ტურისტ ქალი ეროვნულ მარს ათვლიანებს. იგი ჩერდება უზარმაზარ ხესთან.

— რა უსანიშნავი ძველი წიფელია წარმოიდგენია, რამდენ სინტერესს რაიმე იტყუოდა, ლაბარაკი რომ შეეძლოს!

— ღიბს, უწინაურს ყოვლისა, იტყუოდა, მუცა ვარ და არა წიფელი, — შინიშნა ვამეცელემა დარაქვა.

ბეზინარა

ადამი განთიადისს დაბრუნდა შინ. ევამ მას ჩხუბი აუტეხა.

— გამოვიწე, ჩემო საუნჯე, — ეუბნება ადამი, — ვისთან შემქმლო შენთვის მღაღაღა, როცა სამოთხეში ჩვენს მტერი ავივინა.

ევამ მას მაინც არ დაუტერა და როცა დამით ავამს ღრმად ჩაიძინა, ფრთხილად დაუტოვალა ნეკნები.

ბანბარბაბ

ქმარმა ცოლს მიმართა:
— იაქევი შეგიოხა, რა არის საცოლო. არ ვიცი, როგორ უნდა აეუხსნა!
— უთხარი, საცოლე ის ქალია, რომელსაც მამაკაცი ყველაფერს პირდება, რაზედაც შემდეგ ცოლს უარს ეუბნება.

ბოლოდ ერთხილ

ცოლიანი კაცი თავის მძაკეს გამოუტყდა:
— ჩემმა ცოლმა მხოლოდ ერთხელ დამართო ნება მისი ლაბარაკი სიტყვა ჩაწეროთ.

— როლის იყო ეს?
— როცა ცოლობა ვთხოვე.

პარბი ბასარტოზი

თეატრში, ანტრატის დროს, რომელიც ქალი, რომელსაც უცნაური ქული ეხუ-

რა, უკანა რუმე მკვლამ მუყურებულს მივბრუნეს:

— თუ ჩემი ქული ხელს გიშლი, შემძლია მოვიხადო!
— რას ბრძანებთ! თქვენი ქული გაცილებით უტრო სასაცილოა, ვიდრე პიესა.

ზამანანში

მოგარავე დისახლისს ეკითხება:
— რა ღირს თქვენთან ოთხი დღე-ღამეში?

— 30 და 60 ზოტო.
— კი მაგრამ, რა ვანსავება, მათ შორის?
— ის, რომ 30 ზოტად ღირებული ოთხი ყოველთვის დაკავებულია.

ცოლი ძმარს უსაპედურებს

— შენ ჩემთან ერთად არსად არ დადიარ! მაღე მუხობები ჩვენზე იმავდ იტყვინ. რასაც ყოვალსებზე ლაბარაკებენ.

— განა რას ამბობენ ყოვალსებზე?
— ისინი სასლდან მხოლოდ ერთხელ გამოვიდნენ ერთად, როცა მათ ბინას ცეცხლ გაუჩნდო.

ღამის სასათზე ვილაძე ზნეირა ქალმა ექიმს დაუტყდა.

— ჰან ექიმო, თითქმის ოთხი საათია ლოგინში ვწრიალებ და ვერაფერი ვერ დავიძინე.
— არც საყერველია დაიძინე თუ ესტრო, მშველდ იწვიო.

კაფეში ორი ნაცნობი ქალი ერთმანეთს შეხება. ერთი ეუბნება მეორეს:

— წარმოიდგინე, ჩემი საქმრო ყველას ეუბნება — მსოფლიოში ყველაზე ღამა ქალშვილს ვირთავო.
— რას ამბობ? არც კი ვიცილო, თუ თქვენ მას ჩამოსცილოთ.

ბარბანაში — ძალთა სპირტუოროსო კონფანისიში მიღწეული პლაბატი

რედაქტორი მარიკა ზარათაშვილი	სარედ. კოლეგია: ნ. გურგენიძე, შ. კალანდაძე (პ. ვე. მდივანი), ზ. კვაძეძე, თ. ლაშქარაშვილი, ვ. სირაძე, ქ. სიხარულიძე, ნ. შალვატაშვილი, ლ. შენგელია (მხატ. რედაქტორი), ს. წერეთელი, ნ. ჭავჭავაძე.	საქ. კატორალური კომიტეტის კამოცემლობა
------------------------------------	--	---

რედაქციის მისამართი — ლენინის ქ. № 14, ტელეფონები — 99-98-71, 99-50-39. ვადაეცა ისაწყნობა 18/IV-69 წ., ხელმოწერილია დასამექდალ 22/IV-69 წ., ქალაქის ზომა 60x90/16, ფიზიური ნაბეჭდი ფურცელი 3, საღრიცხო-სამეცნიერო თაბიხი 5.3.	ტირაჟი 100.000.	შეჯ 1247.	უგ 02177.	ფასი 80 კაბ.
---	-----------------	-----------	-----------	--------------

საქ. კატის გამომცემლობის სტამბა. თბილისი, ლენინის ქ. № 14.

Типография издательства ЦК КП Грузии, Тбилиси, ул. Ленина, 14

ყოველთვიური საზოგადოებრივ-პოლიტიკური და მხატვრულ-ლიტერატურული ფუნჯილი „საქართველოს კალი“. Ежемесячный общественно-политический и художественно-литературный журнал «Сакართველოს კალი». Издательство ЦК КП Грузии.

მუსიკა ვალენტინა ჯანიანი
ტექსტი მიმინა აბუნიასანი

1. დედა ჩორი მყავს მზით დადუნული
დედა სამშობლო დედა მშობელი
ორივე კეთილი როგორც ზაფხული
და სიყვარული დაუშრობელი

მ. ჯერ

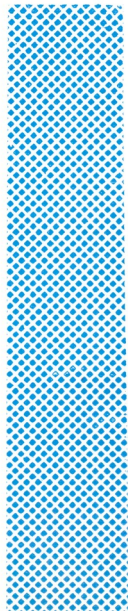
მხა
მყავს

მისამღერია:

ჩემად ვთვითვლი მთავრე ოცნებით.
როგორც ღამე და როგორც ფიქრები.
ჩემი სიციხლას განხივონება.
დედასამშობლო. მარად იქნები
დედასამშობლო. მარად იქნები

2. როგორც ეს მზე და როგორც ეს მთავრე
ციხლს ლაქვარდებში ტრფობით გაბოთული
დედასამშობლო. მე შენი შეილი
ვმღერავარ ნახად ტკბილი ქართულით
ვმღერავარ ნახად ტკბილი ქართულით

მოდუნიატო

ქალის როლი თანამედროვე მსოფლიოში

ქალი მოახევი
ქალი და შრომა
ქალი საზოგადოებაში
ვიეტნამულ ხალხთან სოლიდარობა
ქალები ეროვნული დემოკრატიზაციისა,
დემოკრატიისა და გენდერული თანასწორობის
გაკმარებაში

*

ქალთა სავარსებობის კონგრესი

ჰელსინკი 14—17 ივნისი 1969 წელი

*

კონგრესს იწვევს ქალთა სავარსებობის
დემოკრატიული ფედერაცია